

**FINCA AZƏRBAYCAN
MƏHDUD
MƏSULİYYƏTLİ
CƏMİYYƏTİ BANK
OLMAYAN KREDİT
TƏŞKİLATI**

**31 dekabr 2014-cü il tarixinə bitən il üzrə
Maliyyə hesabatları**

FINCA AZƏRBAYCAN MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI

MÜNDƏRİCAT

	Səhifə
31 dekabr 2014-cü il tarixinə bitən il üzrə maliyyə hesabatlarının hazırlanması və təsdiq edilməsi üzrə rəhbəriyin məsuliyyəti haqqında hesabat	1
Müstəqil Auditorun Rəyi	2
31 dekabr 2014-cü il tarixinə bitən il üzrə maliyyə hesabatları:	
Mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlirlər haqqında hesabat	3
Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat	4
Kapitalda Dəyişikliklər Haqqında Hesabat	5
Pul Vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat	6
Maliyyə hesabatlarına qeydlər	
1. Təşkilat haqqında	8
2. Mühüm mühasibat uçotu siyasətləri	8
3. Mühüm mühasibat uçotu mühakimələri və təxminlərlə bağlı qeyri-müəyyənliyin əsas mənbələri.	16
4. Yeni və düzəliş edilmiş Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarının (MHBS) tətbiqi	18
5. Xalis faiz gəlirləri	20
6. Dəyersizləşmə zərərləri üçün ehtiyat	21
7. Mənfəət və ya zərər hesablarında ədalətli dəyərle qeydə alınmış maliyyə aktivləri və öhdəlikləri üzrə xalis zərər	21
8. Xarici valyuta əməliyyatları üzrə xalis zərər	21
9. İnzibati və digər əməliyyat xərcləri	22
10. Mənfəət vergisi	22
11. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	23
12. Banklardakı müddətli depozitlər	24
13. Müştərilərə verilmiş kreditlər	24
14. Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlər	26
15. Digər aktivlər	27
16. Mənfəət və ya zərər hesablarında ədalətli dəyərle qeyd edilmiş maliyyə öhdəlikləri	27
17. Digər borc alınmış vəsaitlər	28
18. Digər öhdəliklər	29
19. Subordinasiyalı borclar	29
20. Səhmdar kapitalı	29
21. Təəhhüdlər, şərti aktiv və öhdəliklər	30
22. Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar	31
23. Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri	32
24. Kapital riskinin idarəedilməsi	33
25. Riskin idarə edilməsi qaydaları	34
26. Hesabat tarixindən sonrakı hadisələr	46

**FINCA AZƏRBAYCAN MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI**

**31 DEKABR 2014-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ MALİYYƏ HESABATLARININ HAZIRLANMASI
VƏ TƏSDİQ EDİLMƏSİ ÜZRƏ RƏHBƏRLİYİN MƏSULİYYƏTİ HAQQINDA HESABAT**

Rəhbərlik FINCA Azərbaycan Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti Bank olmayan Kredit Təşkilatının (bundan sonra "Təşkilat") 31 dekabr 2014-cü il tarixinə maliyyə vəziyyətini, eləcə də həmin tarixə bitən il üzrə əməliyyat nəticələri, pul vəsaitlərinin hərəkəti və kapitalda dəyişiklikləri Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına ("MHBS") müvafiq olaraq düzgün əks etdirən maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında rəhbərlik aşağıdakılara cavabdehdir:

- Mühasibat uçotu qaydalarının müvafiq şəkildə seçilməsinə və tətbiqinə;
- Məlumatların, o cümlədən mühasibat uçotu qaydalarının müvafiq, mötəbər, müqayisəli və anlaşıla bilən tərzdə təqdimatına;
- İstifadəçilərə xüsusi əməliyyatların, digər hadisə və şəraitlərin Təşkilatın maliyyə hesabatları və maliyyə nəticələrinə təsirini anlamaqda yardım göstərilməsi üçün MHBS-in xüsusi tələblərinin yerinə yetirilməsi kifayət etmədikdə əlavə açıqlamalar verilməsinə;
- Təşkilatın fasiləsizlik prinsipinə əsasən fəaliyyətini davam etdirə bilməsi imkanlarının qiymətləndirilməsinə.

Həmçinin rəhbərlik aşağıdakılara görə məsuldur:

- Təşkilat daxilində sağlam və effektiv daxili nəzarət sisteminin planlaşdırılması, tətbiqi və saxlanılmasına;
- Təşkilatın əməliyyatlarının açıqlanması və izah edilməsi, habelə, maliyyə vəziyyətinin istənilən vaxt dəqiqliklə açıqlanması üçün yetərli olan və Təşkilatın maliyyə hesabatlarının MHBS-ə uyğun gəldiyini təmin edə biləcək müvafiq mühasibat uçotu qeydlərinin aparılmasına;
- Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi və mühasibat uçotu qaydalarına müvafiq olaraq yerli mühasibat uçotu qeydlərinin aparılmasına;
- Təşkilatın aktivlərinin mühafizə olunması üçün mümkün tədbirlər görülməsinə; və
- Fırıldaçılıq və digər pozuntuların müəyyən edilməsi və qarşısının alınmasına.

Təşkilatın 31 dekabr 2014-cü il tarixinə bitən il üzrə maliyyə hesabatlarının buraxılması rəhbərlik tərəfindən 30 mart 2015-ci il tarixində təsdiqlənmişdir.

İdarə heyəti adından:

Timothy Tarrant
Baş icraçı direktor

Bakı, Azərbaycan Respublikası
30 mart 2015-ci il

Elşən Qurbanov
Baş mühasib

Bakı, Azərbaycan Respublikası
30 mart 2015-ci il

MÜSTƏQİL AUDİTORUN RƏYİ

FINCA Azərbaycan Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti Bank olmayan Kredit Təşkilatının Səhmdarlarına və İdarə Heyətinə:

Biz FINCA Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti Bank olmayan Kredit Təşkilatının (bundan sonra "Təşkilat") 31 dekabr 2014-cü il tarixinə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdan və həmin tarixdə bitən il üzrə mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlirlər, kapitalda dəyişikliklər və pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesablardan, habelə mühüm mühasibat uçotu qaydalarının xülasəsi və digər izahlı məlumatlardan ibarət olan maliyyə hesabatlarının auditini apardıq.

Maliyyə hesabatları üzrə rəhbərliyin məsuliyyəti

Rəhbərlik hazırkı maliyyə hesabatlarının Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına müvafiq olaraq hazırlanması və düzgün təqdimatına, habelə fırıldaqçılıq və ya səhv nəticəsində yaranmasından asılı olmayaraq mühüm təhriflərin müşahidə olunmadığı maliyyə hesabatlarının hazırlanması üçün rəhbərliyin qənaətinə əsasən zəruri sayılan daxili nəzarət sistemində görə məsuliyyət daşıyır.

Auditorun məsuliyyəti

Bizim vəzifəmiz apardığımız audit əsasında hazırkı maliyyə hesabatlarına dair rəy bildirməkdir. Biz auditə Beynəlxalq Audit Standartlarına müvafiq olaraq həyata keçirdik. Bu standartlar bizdən etik tələblərə riayət etməyimizi, eləcə də maliyyə hesabatlarında mühüm təhriflərin olmadığına kifayət tərzdə əminliyin əldə edilməsi üçün auditə planlaşdırmağımızı və həyata keçirməyimizi tələb edir.

Audit zamanı maliyyə hesabatlarındakı məbləğ və açıqlamalara dair audit sübutlarının əldə olunması üzrə prosedurlar yerinə yetirilir. Prosedurlar auditorun mülahizəsi, o cümlədən maliyyə hesabatlarında saxtakarlıq, yaxud səhv nəticəsində yaranmasından asılı olmayaraq mühüm təhrif risklərinin qiymətləndirilməsindən asılı olaraq seçilir. Belə risklərin qiymətləndirilməsini həyata keçirərkən auditor şəraitə uyğun olaraq audit prosedurlarının planlaşdırılması məqsədilə müəssisənin daxili nəzarət sistemini, həmin sistemin effektivliyi barədə rəy bildirmək üçün deyil, müəssisə tərəfindən maliyyə hesabatlarının hazırlanması və düzgün təqdim edilməsi ilə əlaqədar olaraq nəzərdən keçirir. Auditə, həmçinin rəhbərlik tərəfindən tətbiq edilən mühasibat uçotu qaydalarının müvafiqliyinin və irəli sürülmüş mühasibat təxminlərinin əsaslı olduğunun qiymətləndirilməsi, habelə maliyyə hesabatlarının ümumi təqdimatının təhlili daxildir.

Hesab edirik ki, audit rəyimizi bildirmək üçün əsas verən yetərli və uyğun audit sübutu əldə etmişik.

Rəy

Fikrimizcə bu maliyyə hesabatları Təşkilatın 31 dekabr 2014-cü il tarixinə maliyyə vəziyyətini və həmin tarixə bitən il üzrə maliyyə nəticələrini və pul vəsaitlərinin hərəkətini Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına müvafiq olaraq bütün əhəmiyyətli hallarda düzgün əks etdirir.

Deloitte & Touche.

30 mart 2015-ci il

Bakı, Azərbaycan Respublikası

FINCA AZƏRBAYCAN MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI

31 DEKABR 2014-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MƏNFƏƏT VƏ YA ZƏRƏR VƏ DİGƏR MƏCMU GƏLİRLƏR HAQQINDA HESABAT
(Min Azərbaycan manatı ilə)

	Qeydlər	31 dekabr 2014-cü il tarixinə bitən	31 dekabr 2013- cü il tarixinə bitən
Faiz gəliri	5	66,603	52,001
Faiz xərci	5	(14,993)	(11,085)
FAİZ HESABLANAN AKTİVLƏRİN DƏYƏRSİZLƏŞMƏ ZƏRƏRİ ÜÇÜN EHTİYATDAN ƏVVƏL XALIS FAİZ GƏLİRİ		51,610	40,916
Faiz hesablanan aktivlər üzrə dəyərsizləşmə zərəri üçün ehtiyatda dəyişiklik (bərpa çıxılmaqla)	6	(2,571)	(60)
XALIS FAİZ GƏLİRİ		49,039	40,856
Mənfəət və ya zərərlər hesablarında ədalətli dəyərlə qeyd edilən maliyyə aktivləri və ya öhdəlikləri üzrə xalis zərərlər	7	(1,471)	(910)
Xarici valyuta əməliyyatları üzrə xalis zərərlər	8	(27)	(35)
Əsas vəsaitlərin silinməsindən xalis zərərlər		(10)	(39)
Xalis digər gəlirlər		17	3
XALIS QEYRI-FAİZ ZƏRƏRİ		(1,491)	(981)
ƏMƏLİYYAT GƏLİRİ		47,548	39,875
İnzibati və digər əməliyyat xərcləri	9,22	(36,967)	(30,035)
MƏNFƏƏT VERGİSİNDƏN ƏVVƏL MƏNFƏƏT		10,581	9,840
Mənfəət vergisi xərci	10	(2,461)	(2,372)
DÖVR ÜZRƏ XALIS MƏNFƏƏT		8,120	7,468

8-46-cı səhifələrdəki qeydlər bu maliyyə hesabatlarının tərkib hissəsini təşkil edir.

**FINCA AZƏRBAYCAN MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ
CƏMİYYƏTİ BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI**

**31 DEKABR 2014-CÜ İL TARİXİNƏ
MALİYYƏ VƏZİYYƏTİ HAQQINDA HESABAT
(Min Azərbaycan manatı ilə)**

	Qeydlər	31 dekabr 2014-cü il	31 dekabr 2013-cü il
AKTİVLƏR:			
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	11	18,113	13,495
Banklardakı müddətli depozitlər	12	7,026	3,959
Müştərilərə verilmiş kreditlər	13	184,576	160,830
Cari mənfəət vergisi aktivləri		-	51
Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri	10	2,069	1,337
Əmlak və avadanlıq	14	1,361	1,315
Qeyri-maddi aktivlər	14	192	520
Digər aktivlər	15,22	7,893	982
CƏMI AKTİVLƏR		221,230	182,489
ÖHDƏLİKLƏR VƏ KAPİTAL			
ÖHDƏLİKLƏR:			
Mənfəət və ya zərər hesablarında ədalətli dəyərlə qeyd edilən maliyyə öhdəlikləri	16	1,741	990
Digər borc alınmış vəsaitlər	17	169,626	138,587
Cari mənfəət vergisi öhdəlikləri		949	-
Digər öhdəliklər	18,22	3,326	3,798
Subordinasiyalı borc	19	5,582	5,577
Cəmi öhdəliklər		181,224	148,952
KAPİTAL:			
Nizamnamə kapitalı	20	2,906	4
Əlavə ödənilmiş kapital	20	-	2,902
Bölüşdürülməmiş mənfəət		37,100	30,631
Cəmi kapital		40,006	33,537
CƏMI ÖHDƏLİKLƏR VƏ KAPİTAL		221,230	182,489

İdarə heyəti adından:

Timothy Tarrant
Baş icraçı direktor

Bakı, Azərbaycan Respublikası
30 mart 2015-ci il

Eişən Qurbanov
Baş mühasib

Bakı, Azərbaycan Respublikası
30 mart 2015-ci il

8-46-cı səhifələrdəki qeydlər bu maliyyə hesabatlarının tərkib hissəsini təşkil edir.

FINCA AZƏRBAYCAN MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMIYYƏTİ BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI**31 DEKABR 2014-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
KAPİTALDA DƏYİŞİKLİKLƏR HAQQINDA HESABAT
(Min Azərbaycan manatı ilə)**

	Qeydlər	Nizamnamə kapitalı	Əlavə ödənilmiş kapital	Bölüşdürül məmiş mənfəət	Cəmi kapital
1 yanvar 2013-cü il		4	-	25,955	25,959
İl üzrə mənfəət		-	-	7,468	7,468
Elan olunmuş dividendlər	20	-	-	(2,792)	(2,792)
Əlavə ödənilmiş kapital	20	-	2,902	-	2,902
31 dekabr 2013-cü il		4	2,902	30,631	33,537
İl üzrə mənfəət		-	-	8,120	8,120
Elan olunmuş dividendlər	20	-	-	(1,651)	(1,651)
Kəçürmələr	20	2,902	(2,902)	-	-
31 dekabr 2014-cü il		2,906	-	37,100	40,006

8-46-cı səhifələrdəki qeydlər bu maliyyə hesabatlarının tərkib hissəsini təşkil edir.

FINCA AZƏRBAYCAN MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI

**31 DEKABR 2014-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA HESABAT
(Min Azərbaycan manatı ilə)**

	Qeydlər	31 dekabr 2014-cü il tarixində bitən il	31 dekabr 2013-cü il tarixində bitən il
ƏMƏLIYYAT FƏALİYYƏTİ ÜZRƏ PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ:			
İl üzrə mənfəət		8,120	7,468
Qeyri-pul maddələri üzrə düzəlişlər:			
Faiz hesablanan aktivlər üzrə dəyərsizləşmə zərərləri üçün ehtiyat, bərpa dəyəri çıxılmaqla	6	2,571	60
Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlərin silinməsindən zərər		10	39
Xarici valyuta əməliyyatları üzrə xalis zərər	8	27	35
Mənfəət və ya zərər hesablarında ədalətli dəyərə qeyd edilən maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin ədalətli dəyərində xalis dəyişiklik	7	1,471	910
Hesablanmış faizlərdə xalis dəyişiklik		(1,998)	(85)
Köhnəlmə və amortizasiya	9	1,010	1,213
Mənfəət və ya zərər hesablarında tanınmış mənfəət vergisi xərci	10	2,461	2,372
Əməliyyat aktiv və öhdəliklərində dəyişikliklərdən əvvəl əməliyyat fəaliyyətindən daxil olan pul vəsaitləri		13,672	12,012
Əməliyyat aktivləri və öhdəliklərində dəyişikliklər			
Əməliyyat aktivlərində artım:			
Banklardakı müddətli depozitlər		(2,785)	(1,531)
Müştərilərə verilmiş kreditlər		(26,123)	(43,511)
Digər aktivlər		(6,911)	(516)
Əməliyyat öhdəliklərində (azalma)/artım:			
Digər öhdəliklər		(472)	441
Vergi və faizdən əvvəl əməliyyat fəaliyyətləri üzrə istifadə olunan pul vəsaitləri		(22,619)	(33,105)
Ödənilmiş mənfəət vergisi		(2,161)	(3,068)
Əməliyyat fəaliyyəti üzrə istifadə olunan xalis pul vəsaitləri		(24,780)	(36,173)
İNVESTİSİYA FƏALİYYƏTLƏRİ ÜZRƏ PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ:			
Əmlak və avadanlıq üçün ödənişlər		(551)	(471)
Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlərin satılmasından daxilolmalar		9	2
Qeyri-maddi aktivlər üçün ödənişlər		(173)	(75)
İnvestisiya fəaliyyətləri üzrə istifadə olunan xalis pul vəsaitləri		(715)	(544)
MALİYYƏ FƏALİYYƏTİ ÜZRƏ PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ:			
Adi səhmlər üzrə ödənilmiş dividendlər		(1,651)	(2,792)
Əlavə ödənilmiş kapital		-	2,902
Digər borc alınmış vəsaitlər üzrə daxilolmalar		72,765	83,455
Digər borc alınmış vəsaitlərin ödənilməsi		(48,193)	(40,577)
FINCA Microfinance Holding Company MMC-dən daxilolmalar		7,192	-
Maliyyə fəaliyyətlərindən xalis pul daxilolmaları		30,113	42,988
PUL VƏSAİTLƏRİ VƏ PUL VƏSAİTLƏRİNİN EKVIVALENTLƏRİNDƏ XALIS ARTIM			
PUL VƏSAİTLƏRİ VƏ ONLARIN EKVIVALENTLƏRİ, ilin əvvəlində	11	13,495	7,224
PUL VƏSAİTLƏRİ VƏ ONLARIN EKVIVALENTLƏRİ, ilin sonunda	11	18,113	13,495

FINCA AZƏRBAYCAN MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI

**31 DEKABR 2014-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA HESABAT (DAVAMI)
(Min Azərbaycan manatı ilə)**

31 dekabr 2014-cü il tarixinə bitən il ərzində Təşkilat tərəfindən ödənilmiş və alınmış faiz müvafiq olaraq 14,989 min AZN və 65,164 min AZN təşkil etmişdir.

31 dekabr 2013-cü il tarixinə bitən il ərzində Təşkilat tərəfindən ödənilmiş və alınmış faiz müvafiq olaraq 10,197 min AZN və 51,548 min AZN təşkil etmişdir.

8-46-cı səhifələrdəki qeydlər bu maliyyə hesabatlarının tərkib hissəsini təşkil edir.

FINCA AZƏRBAYCAN MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI

31 DEKABR 2014-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR

(Başqa qeydlər olmazsa, min Azərbaycan manatı ilə)

1. TƏŞKİLAT HAQQINDA

FINCA Azərbaycan Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti Bank olmayan Kredit Təşkilatı 1998-ci ildə Azərbaycan Respublikasında yaradılmışdır. 19 noyabr 1998-ci ilədək o, FINCA International Inc. şirkətinin Azərbaycan Respublikasındakı nümayəndəliyi kimi qeydiyyatdan keçmişdir. 19 noyabr 1999-cu il tarixdə o, Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyində yenidən qeydiyyatdan keçmiş və hüquqi şəxs statusunu almışdır. Təşkilat Azərbaycan Respublikası ərazisində kreditlərin verilməsi fəaliyyəti ilə yalnız hüquqi şəxslərin məşğul ola bilməsi haqda Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının qaydalarını yerinə yetirmək məqsədilə yenidən qeydiyyatdan keçmişdir. Yeni müəssisə kreditlərin verilməsi fəaliyyəti ilə bağlı Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankından 29 fevral 2000-ci il tarixli lisenziya almışdır.

Təşkilatın hüquqi ünvanı aşağıdakı kimidir: Cəfər Cabbarlı 44, Bakı 1065, Azərbaycan.

31 dekabr 2014 və 2013-cü il tarixlərinə Təşkilatın Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən 65 filialı olmuşdur.

Təşkilatın qeydiyyatdan keçmiş ofisi Hollandiyada yerləşən FINCA Microfinance Cöperatief U.A Təşkilatının törəmə müəssisəsidir.

Təşkilatın əsas nəzarətçi tərəfi - FINCA International, Inc. - Amerika Birləşmiş Ştatlarının Nyu-York şəhərində təsis olunmuş və Birləşmiş Ştatların 1986-cı ilə tarixli düzəliş edilmiş Daxili Gəlir Məcəlləsinin 501 (c) (3)-cü hissəsinə əsasən Birləşmiş Ştatların Daxili Gəlir Xidməti tərəfindən vergidən azad ictimai xeyriyyə təşkilatı kimi müəyyən edilməsi barədə məktub almış qeyri-kommersiya təşkilatıdır. Onun törəmə müəssisələri FINCA International, Inc. ilə üzvlük müqavilələri əsasında fəaliyyət göstərən ayrıca hüquqi şəxslərdir.

Bu maliyyə hesabatlarının buraxılması 30 mart 2015-ci il tarixdə İdarə heyəti tərəfindən təsdiqlənmişdir.

2. MÜHÜM MÜHASİBAT UÇOTU SIYASƏTLƏRİ

Uyğunluq haqqında bəyanat

Bu maliyyə hesabatları Mühasibat Uçotu üzrə Beynəlxalq Standartları Şurası ("MUBSS") tərəfindən buraxılmış Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına və Beynəlxalq Maliyyə Hesabatlarının Şərhi Komitəsi ("BMHŞK") tərəfindən verilmiş şərhlərə müvafiq olaraq hazırlanmışdır.

Təqdimat meyarının digər əsasları

Bu maliyyə hesabatları Təşkilatın yaxın gələcəkdə fasiləsizlik prinsipinə uyğun olaraq fəaliyyətini davam etdirə biləcəyi fərziyyəsi əsasında hazırlanmışdır. 31 dekabr 2014-cü il tarixinə Təşkilat Beynəlxalq İnkişaf üçün Maliyyə İnstitutundan ("BİMI") alınan kreditlə bağlı xalis borcun kapitala nisbəti əmsalını yerinə yetirməmişdir. Təşkilat BİMI-dan yalnız 31 dekabr 2014-cü il tarixdə bitən dövr üçün müvəqqəti olaraq öhdəliklərdən imtina məktubu almışdır. Bunun nəticəsində həmin kredit 25 sayılı qeyddə Maliyyə Riskinin İdarə edilməsi bölməsində ödənişlərlə bağlı risk cədvəlində "3 aya qədər" kateqoriyasında yenidən təsnif olunmuşdur.

FINCA AZƏRBAYCAN MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI

**31 DEKABR 2014-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR
(Başqa qeydlər olmazsa, min Azərbaycan manatı ilə)**

Bu maliyyə hesabatları aşağıda göstərilən mühasibat uçotu qaydalarında izah edildiyi kimi yenidən qiymətləndirilən və ya ədalətli dəyərlə ölçülmüş müəyyən maliyyə alətləri istisna olmaqla, ilkin dəyər əsasında tərtib edilmişdir. İlkin dəyər adətən aktivin mübadilə edilə biləcəyi ədalətli dəyərə əsaslanır.

Təşkilat maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatını likvidlik ardıcılığı ilə geniş şəkildə təqdim edir. Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat tarixindən (cari) sonra 12 ay ərzində və ya maliyyə vəziyyəti hesabat tarixindən sonra 12 aydan çox müddət (uzunmüddətli) ərzində alınacaq və ya ödəniləcək məbləğlər üzrə təhlil 25 saylı Qeyddə göstərilir.

Əməliyyat valyutası

Təşkilatın maliyyə hesabatlarına daxil edilən maddələr Təşkilatın fəaliyyət göstərdiyi əsas iqtisadi mühitdəki valyutanı ("əməliyyat valyutası") istifadə etməklə ölçülür. Təşkilatın əməliyyat valyutası AZN-dir. Təşkilatın maliyyə hesabatlarının təqdim olunduğu valyuta AZN-dir. Başqa qeydlər olmazsa bütün maliyyə məlumatları yaxın minlik ədədinə qədər yuvarlaqlaşdırılmışdır. Azərbaycan Respublikası Mərkəz Bankının qaydalarına uyğun olaraq bu maliyyə hesabatlarında yerli valyuta təqdimat valyutası kimi istifadə olunur.

Əvəzləşdirmə

Maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri yalnız uçotda tanınmış məbləğlərin əvəzləşdirilməsi üçün qanuni hüquq mövcud olduqda və xalis məbləğ əsasında hesablaşmalar aparılması, yaxud da eyni vaxtda aktivlərin satılması və öhdəliyin yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulduqda bir-birinə qarşı əvəzləşdirilir, xalis məbləği isə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda bildirilir. Hər hansı mühasibat uçotu standartı və ya şərhilə tələb olunmayan və ya icazə verilməyənədək və Təşkilatın mühasibat uçotu qaydalarında konkret göstərilməyənə qədər gəlir və xərc mənfəət və ya zərər haqqında hesabatda bir birinə qarşı əvəzləşdirilmir.

Faiz gəlirinin və xərcinin tanınması

Maliyyə aktivləri üzrə faiz gəliri Təşkilata iqtisadi mənfəətin daxil olması ehtimalı olduqda və gəlir məbləğinin etibarlı qiymətləndirilməsi mümkün olduqda tanınır. Faiz gəliri və xərci effektiv faiz metodundan istifadə etməklə hesablama metodu ilə uçot əsasında tanınır. Effektiv faiz metodu maliyyə aktivləri və ya maliyyə öhdəliyinin (yaxud maliyyə aktivləri və ya öhdəlikləri qrupunun) amortizasiya olunmuş dəyərinin hesablanması və faiz gəliri yaxud faiz xərcinin müvafiq dövr üzrə bölüşdürülməsi üsuludur.

Effektiv faiz dərəcəsi borc alətinin nəzərdə tutulan müddəti və ya (tətbiq olunarsa) daha qısa müddət ərzində hesablanmış nağd pul daxilolmalarını (o cümlədən, effektiv faiz dərəcəsinin ayrılmaz hissəsini təşkil edən məntəqələrdə ödənilmiş yaxud alınmış bütün haqlar, əməliyyat xərcləri və digər mükafat yaxud endirimlər) ilkin tanınma anında xalis balans məbləğində dəqiqliklə diskontlaşdırılan dərəcədir.

Maliyyə aktivləri, yaxud analoji maliyyə aktivləri qrupu ehtimal olunan zərərin baş verməsi nəticəsində hesabdən (qismən bir hissəsi) silinərsə, faiz gəliri bundan sonra dəyərsizləşmə üzrə zərərin ölçülərini müəyyən etmək məqsədilə gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin diskontlaşdırılması üçün tətbiq edilən faiz dərəcələrindən istifadə olunmaqla uçotda tanınır.

Ədalətli dəyərlə qeyd edilən aktivlər üzrə qazanılmış faizlər faiz gəliri hissəsində təsnif edilir.

Maliyyə aktivləri

Təşkilatın maliyyə aktivləri aşağıdakı xüsusi kateqoriyalar üzrə təsnifləşdirilir: "Mənfəət və ya zərər üzrə ədalətli dəyərlə tanınan maliyyə aktivləri, "ödəniş müddətinə qədər saxlanılan" investisiyalar, "satıla bilən" maliyyə aktivləri və "kreditlər və debitor borcları". Təsnifləşdirmə maliyyə alətinin növündən və məqsədindən asılıdır və ilkin tanınma zamanı müəyyən olunur.

FINCA AZƏRBAYCAN MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI

31 DEKABR 2014-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR
(Başqa qeydlər olmazsa, min Azərbaycan manatı ilə)

Kreditlər və debitor borclar

Sabit və ya müəyyən oluna bilən ödənişli və fəal bazarda qiyməti bəyan edilməmiş ticarət debitor borcları, kreditlər və digər debitor borcları "Kreditlər və debitor borcları" kimi təsnif edilir. Kreditlər və debitor borcları effektiv faiz dərəcəsi metodundan istifadə etməklə dəyərsizləşmə çıxıldıqdan sonra amortizasiya olunmuş dəyərde ölçülür. Faiz gəliri, faizin tanınması cüzi əhəmiyyət kəsb etdiyi qismüddətli kreditlər istisna edilməklə, effektiv faiz dərəcəsinə tətbiq etməklə uçotda tanınır.

Maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi

Maliyyə aktivləri dəyərsizləşmənin müəyyən edilməsi məqsədilə hər hesabat dövrünün sonunda qiymətləndirilir. Maliyyə aktivinin ilkin tanınmasından sonra baş vermiş bir və ya bir neçə hadisə nəticəsində investisiyalar üzrə gələcək pul daxilolmalarının təsirə məruz qaldığını isbat edən obyektiv sübut yaranarsa, maliyyə aktivləri dəyərsizləşmiş hesab edilir.

Maliyyə aktivləri üçün dəyərsizləşməni göstərən amillərə aşağıdakılar daxil ola bilər:

- Emitent və ya qarşı tərəfinin əhəmiyyətli maliyyə çətinlikləri; yaxud
- Əsas borc məbləği və ya faizlərin vaxtında ödənilməsi və ya ödəmə öhdəliyinin yerinə yetirilməməsi halları kimi müqavilə şərtlərinin pozulması;
- Borcalanın müflisliyə uğrayacağı və ya maliyyə strukturunun yenidən təşkil edəcəyi güman olunduqda; yaxud da
- Maliyyə çətinlikləri səbəbindən qeyd olunan maliyyə aktivinin təqdim edildiyi fəal bazar məkanlarının yox olması.

Kreditlər və debitor borcları kimi müəyyən maliyyə aktivləri kateqoriyaları halında, ayrı-ayrılıqda dəyərsizləşməyəcəyi müəyyən edilən aktivlər əlavə olaraq, dəyərsizləşmənin müəyyən olunması məqsədilə kollektiv şəkildə təhlil edilir. Kreditlər və debitor borcları portfelinin dəyərsizləşdiyini göstərən obyektiv sübutlara Təşkilatın ödənişlərin yığılması ilə bağlı keçmiş təcrübəsi, portfeldə vaxtı gecikdirilən ödəmələrin sayının artması, eləcə də borc öhdəliyinin yerinə yetirilməməsi ilə əlaqələndirilən yerli və ya ölkənin iqtisadi şəraitlərdə müşahidə olunan dəyişikliklər aid edilə bilər.

Amortizasiya olunmuş dəyərle qeyd edilən maliyyə aktivləri halında, uçotda tanınmış ehtimal olunan dəyərsizləşmə zərərinin məbləği aktivin balans dəyəri ilə maliyyə aktivinin ilkin effektiv faiz dərəcəsinə diskontlaşdırılmış təxmin edilən gələcək pul vəsaiti hərəkətinin cari dəyəri arasındakı fərqdən ibarətdir.

Maliyyə aktivinin balans dəyəri, belə dəyərin ehtiyatlar hesabına azalmasını nəzərdə tutan kreditlər və debitor borcları halı istisna edilməklə, bütün maliyyə aktivləri üçün birbaşa olaraq ehtimal olunan dəyərsizləşmə zərəri məbləğində azaldılır. Kreditlərin və ya debitor borclarının yığılması mümkün olmadıqda, belə məbləğlər ehtiyatlar hesabına qarşı silinir. Əvvəl silinmiş məbləğlərin daha sonra qaytarılması ehtiyatlar hesabına kreditləşdirilir. Ehtiyatlar hesabının balans məbləğindəki dəyişikliklər mənfəət və ya zərər üzrə tanınır.

Şərtləri təkrar razılaşdırılmış kreditlər

Mümkün olan hallarda, Təşkilat girova sahib çıxmaq əvəzinə kredit şərtlərinin təkrar razılaşdırılması məqsədini güdür. Bu, ödəniş müddətinin uzadılması və yeni kredit şərtlərinin razılaşdırılmasını nəzərdə tuta bilər. Şərtlər yenidən razılaşdırıldıqda, hər hansı dəyərsizləşmə şərtlərdə dəyişikliklərin edilməsindən əvvəl hesablandığı kimi ilkin effektiv faiz dərəcəsinə istifadə etməklə ölçülür və kredit artıq vaxtı ötmüş hesab edilmir. Rəhbərlik bütün meyarlar üzrə tələblərin yerinə yetirildiyini və gələcək ödənişlərin baş tutmasını təmin etmək məqsədilə şərtləri təkrar razılaşdırılmış kreditləri nəzərdən keçirir. Kreditlər ilkin effektiv faiz dərəcəsinə istifadə etməklə hesablanan fərdi və ya birgə dəyərsizləşmə qiymətləndirilməsinin obyektivi olmağa davam edir.

FINCA AZƏRBAYCAN MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI

31 DEKABR 2014-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR
(Başqa qeydlər olmazsa, min Azərbaycan manatı ilə)

Kreditlərin və avansların silinməsi

Kreditlər və avanslar yığılması mümkün olmadıqda kreditlər üzrə ehtimal olunan dəyərsizləşmə zərəri üçün ehtiyatlara qarşı hesabdən silinir. Rəhbərlik Təşkilata ödənilməli olan borcların yığılması üçün bütün mümkün vasitələrdən istifadə etdikdən sonra kreditlər və avanslar hesabdən silinir. Əvvəllər hesabdən silinmiş məbləğlərin sonradan bərpa edilməsi ödənişlərin qaytarılması dövründə mənfəət və ya zərər haqqında hesabatda maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi məbləğinə qarşı əvəzləşdirilir.

Maliyyə alətlərinin tanınmasının dayandırılması

Təşkilat yalnız aktivdən pul daxilolmaları üzrə onun müqavilə hüquqlarının vaxtı bitdikdə yaxud maliyyə aktivini və aktiv üzrə mülkiyyət hüquqları ilə bağlı bütün əhəmiyyətli risk və mükafatları digər tərəfə ötürdükdə maliyyə aktivinin tanınmasını dayandırır. Təşkilat aktiv üzrə mülkiyyət hüquqları ilə bağlı bütün əhəmiyyətli risk və mükafatları digər tərəfə köçürməzsə və ya özündə saxlamasa və köçürülmüş aktiv üzərində nəzarətini davam etdirərsə, o, aktivdə saxlanılmış payını və bununla əlaqədar ödəyəcəyi məbləğlər müqabilində öhdəliyi uçotda tanıyır. Təşkilat köçürülmüş aktiv üzrə mülkiyyət hüququ ilə bağlı əhəmiyyətli risk və mükafatları özündə saxlayarsa, o, belə aktivini uçotda tanımağa davam edir və aldığı məbləğlər ilə əlaqədar girovu təmin edilmiş borc vəsaitlərini də uçotda tanıyır.

Maliyyə aktivinin tanınması tamamilə dayandırıldığı halda, maliyyə aktivinin balans dəyəri ilə nəzəri olaraq alınmış və alınacaq məbləğlər və digər məcmu gəlirlərdə tanınmış və kapitalda toplanan yığılmış gəlir və zərərlər arasındakı fərq mənfəət və zərərdə tanınır.

Maliyyə aktivinin tanınmasının tamamilə dayandırılması halından başqa digər hallarda (məs., Təşkilat ötürülmüş aktivlərin bir hissəsini almaq hüququnu saxlayırsa), Təşkilat maliyyə aktivinin əvvəl müəyyən edilmiş balans dəyərini maliyyə çətinliyi davam etdiyi müddətdə tanımağa davam etdiyi hissə ilə aktivlərin ötürülməsi tarixində həmin hissələrin nisbi ədalətli dəyərləri əsasında artıq tanınmayan hissə arasında bölüşdürür. Artıq tanınmayan hissəyə aid edilmiş balans dəyəri ilə artıq tanınmayan hissə üzrə alınmış ödəniş məbləği və ona aid edilmiş, digər mənfəət haqqında hesabatda tanınmış hər hansı yığılmış gəlir və ya zərər arasında fərq mənfəət və ya zərər uçotunda tanınır. Digər mənfəət haqqında hesabatda tanınmış yığılmış gəlir və ya zərər tanınması davam edən hissə ilə belə hissələrin ədalətli dəyəri əsasında tanınması artıq dayandırılmış hissə arasında bölüşdürülür.

Maliyyə öhdəlikləri

Maliyyə öhdəlikləri ya mənfəət və ya zərər hesablarında ədalətli dəyərle qeyd edilən maliyyə öhdəlikləri, ya da "digər maliyyə öhdəlikləri" kimi təsnif edilir.

Digər maliyyə öhdəlikləri

Digər maliyyə öhdəlikləri ilk olaraq əməliyyat xərcləri çıxılmaqla ədalətli dəyərle ölçülür.

Digər maliyyə öhdəlikləri sonradan effektiv faiz metodu istifadə edilməklə və faiz xərcləri effektiv gəlir əsasında tanınmaqla amortizasiya olunmuş dəyərle ölçülür.

Effektiv faiz metodu maliyyə öhdəliyinin amortizasiya olunmuş dəyərini hesablanması və faiz xərclərinin müvafiq dövr üzrə bölüşdürülməsi üsuludur. Effektiv faiz dərəcəsi təxmin edilən gələcək nağd pul ödəmələrini (o cümlədən, effektiv faiz dərəcəsinin ayrılmasız hissəsini təşkil edən məntəqələrdə ödənilmiş yaxud alınmış bütün haqlar, əməliyyat xərcləri və digər mükafat yaxud endirimlər) maliyyə öhdəliyinin güman edilən müddəti, yaxud (məqsədə müvafiq hallarda) daha qısa müddət ərzində ilkin tanınma zamanı xalis balans dəyərinə qədər dəqiqliklə diskontlaşdıran dərəcədir.

FINCA AZƏRBAYCAN MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI

**31 DEKABR 2014-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR
(Başqa qeydlər olmazsa, min Azərbaycan manatı ilə)**

Maliyyə öhdəliklərinin tanınmasının dayandırılması

Maliyyə öhdəliyinin tanınması yalnız Təşkilat ödəniş öhdəliyini yerinə yetirdikdə, belə öhdəlik ləğv olunduqda yaxud müddəti başa çatdıqda dayandırılır. Mövcud maliyyə öhdəliyi tam başqa şərtlərlə eyni kreditörün təqdim etdiyi digər öhdəliklə əvəzlənsə, yaxud mövcud öhdəliyə əhəmiyyətli düzəlişlər edilərsə, belə əvəzləmə və ya düzəliş ilkin öhdəliyinin tanınmasının dayandırılması və yeni öhdəliyinin tanınması kimi qəbul edilir. Tanınması dayandırılmış maliyyə öhdəliyinin balans dəyəri ilə öhdəliklər üzrə ödənilmiş və ödəniləcək məbləğlər arasındakı fərq mənfəət və zərər uçotunda tanınır.

Derivativ (törəmə) maliyyə alətləri

Təşkilat valyuta mübadiləsi ilə bağlı riskləri tənzimləmək məqsədilə xarici valyuta üzrə müxtəlif derivativ forvard müqavilələri kimi törəmə maliyyə alətlərinə daxil olur.

Derivativlər derivativ müqaviləsinin bağlandığı tarixdə ilkin olaraq uçotda ədalətli dəyərle tanınır və daha sonra isə hər hesabat dövrünün sonunda onların ədalətli dəyəri ilə yenidən qiymətləndirilir. Onların dövrün sonuna olan ədalətli dəyərinə qarşı təkrar ölçülür. Nəticədə yaranmış gəlir və ya zərər derivativ hecinq aləti kimi təyin olunduqda və qüvvədə olduqda dərhal mənfəət və ya zərər hesabatında tanınır. Bu halda onların mənfəət və ya zərər hesabatında tanınması vaxtı hecinq əlaqələrinin xüsusiyyətindən asılı olur. Derivativlərin ədalətli dəyəri məqbul olduqda onlar aktivlər kimi, mənfəi olduqda isə öhdəliklər kimi qeydə alınır. Təşkilat bəzi derivativləri tanınmış aktivlərin və ya öhdəliklərin ədalətli dəyərinin hecinqi kimi və ya təşkilatın öhdəlikləri (ədalətli dəyər hecinqi), yüksək ehtimallı proqnoz əməliyyatlarının hecinqi və ya təşkilat öhdəliklərinin xarici valyuta riskinin hecinqi (pul vəsaitləri hecinqi) və ya xarici əməliyyatlara xalis investisiyaların hecinqi kimi müəyyən edir.

İcarə

İcarənin şərtlərinə əsasən mülkiyyət hüququ üzrə bütün risk və mükafatlar icarəçiyə ötürüldüyü zaman belə icarə maliyyə icarəsi kimi təsnifləşdirilir. Bütün digər icarələr əməliyyat icarəsi kimi təsnifləşdirilir.

Təşkilat - icarəyə gətürən tərəf kimi

Əməliyyat lizinqi ilə bağlı ödənişlər, lizinq obyektinə olan aktiv üzrə iqtisadi mənfəətin tanınması üçün belə mənfəətin daxil olduğu müddəti daha uyğun əks etdirən digər bir metodun istifadə edildiyi hallar istisna olmaqla, lizinq müddəti ərzində düzxətli metod əsasında xərc kimi tanınır.

Əməliyyat icarəsi sövdələşməsinin bağlanması üçün icarə stimulları əldə olunduqda belə stimullar öhdəlik kimi tanınır. Stimullar üzrə ümumi mənfəət, lizinq obyektinə olan aktiv üzrə iqtisadi mənfəətin tanınması üçün belə mənfəətin daxil olduğu müddəti daha uyğun əks etdirən digər bir metodun istifadə edildiyi hallar istisna olmaqla, düz xətt üsulu əsasında icarə haqqı xərclərinin azalması kimi tanınır.

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri müqavilə öhdəliklərindən azad olmaqla kassadakı nağd vəsaitlərindən, köçürülmüş vəsaitlərdən və banklardakı həqiqi ödəmə müddəti 90 gün və ya ondan az olan cari hesablardan ibarətdir.

Əmlak və avadanlıq

Daşınmaz əmlak və avadanlıq yığılmış köhnəlmə və yığılmış dəyərsizləşmə zərərləri çıxılmaqla ilkin dəyərlə göstərilir.

FINCA AZƏRBAYCAN MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI

31 DEKABR 2014-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR
(Başqa qeydlər olmazsa, min Azərbaycan manatı ilə)

Köhnəlmə düz xətt metodundan istifadə edərək qalıq dəyəri çıxıldıqdan sonra aktivlərin ilkin dəyərini onların faydalı istismar müddəti üzrə silməklə uçotda tanınır. Hesablanmış faydalı istismar müddətləri, qalıq dəyərləri və köhnəlmə metodu hesablamalarda hər hansı dəyişikliklərin təsirini gələcək dövrlər üzrə uçota almaqla hər hesabat dövrünün sonunda aşağıdakı illik dərəcələrlə təhlil edilir:

İcarədə olan əmlakın təkmilləşdirilməsi	33%
Mebel və ofis avadanlığı	20-33%
Kompüter avadanlığı	33%
Nəqliyyat vasitələri	20%
Digər aktivlər	20%

Əmlak və avadanlıqların obyektli hesabdan silindikdə və ya onların davamlı istifadəsi artıq heç bir iqtisadi mənfəət gətirmədikdə, belə aktivlərin tanınması dayandırılır. Əmlak və avadanlıq obyektlərinin satılaraq hesabdan silinməsi və ya istismardan çıxarılmasından irəli gələn hər hansı gəlir və ya zərər belə aktivlərin balans dəyəri ilə satışdan əldə olunmuş gəlirlər arasında fərq kimi müəyyən edilir və mənfəət və ya zərər hesabında tanınır.

Qeyri-maddi aktivlər

Ayrı-ayrılıqda alınmış qeyri-maddi aktivlər

Müəyyən istismar müddəti olan ayrı-ayrılıqda alınmış qeyri-maddi aktivlər yığılmış köhnəlmə və yığılmış dəyərsizləşmə zərəri çıxılmaqla ilkin dəyər ilə uçotda qeyd edilir. Amortizasiya aktivin təxmin edilən faydalı istismar müddəti ərzində düz xətt metodundan istifadə etməklə uçotda tanınır. Təxmin edilən faydalı istismar müddəti və köhnəlmə metodu gələcək dövrlər üzrə uçota alınan təxminlərdəki hər hansı dəyişikliklərin təsiri nəzərə alınmaqla hər hesabat dövrünün sonunda təhlil edilir. Ayrı-ayrılıqda alınmış və qeyri-müəyyən istismar müddətləri olan qeyri-maddi aktivlər yığılmış dəyərsizləşmə zərərləri çıxılmaqla ilkin dəyərlə uçota alınır. Hesablanmış faydalı istismar müddətləri, qalıq dəyərləri və köhnəlmə metodu hesablamalarda hər hansı dəyişikliklərin təsirini gələcək dövrlər üzrə uçota almaqla hər hesabat dövrünün sonunda 20-33% arası olan illik dərəcələrlə təhlil edilir.

Qeyri-maddi aktivlərin tanınmasının dayandırılması

Qeyri-maddi aktivlər satılaraq hesabdan silindikdə yaxud onların sonrakı istismarı və ya satılması gələcəkdə iqtisadi mənfəət gətirmədikdə, belə aktivlərin tanınması dayandırılır. Qeyri-maddi aktivlərin tanınmasının dayandırılmasından yaranan gəlir və ya zərər, belə aktivlərin balans dəyəri ilə satışdan əldə olunan xalis gəlir məbləği arasındakı fərq kimi ölçülür və aktivin tanınması dayandırıldığı zaman mənfəət və ya zərər haqqında hesabatda tanınır.

Maddi və qeyri-maddi aktivlərin dəyərsizləşməsi

Təşkilat maddi və qeyri-maddi aktivlərin dəyərsizləşməyə məruz qalaraq qiymətlərinin düşüb – düşmədiyini müəyyənləşdirmək üçün hər hesabat dövrünün sonunda belə aktivlərin balans dəyərini təhlil edir. Dəyərsizləşmənin baş verdiyinə dəlil edən hər hansı hal mövcud olarsa, dəyərsizləşmə üzrə zərərin (əgər varsa) həcmi müəyyən etmək üçün aktivin bərpa dəyəri hesablanır. Aktivin fərdi hallarda bərpa dəyərini hesablamaq mümkün olmazsa, Təşkilat belə aktivin aid olduğu gəlir gətirən aktivlər qrupunun bərpa dəyərini müəyyən edir. Aktivin yerləşdirilməsinə müvafiq və ardıcılığı gözlənilən əsaslar müəyyən edildiyi hallarda, korporativ aktivlər, həmçinin fərdi gəlir gətirən aktivlər qrupunda yerləşdirilə bilər yaxud, başqa cür, müvafiq qaydada və ardıcılığı gözlənilməklə yerləşdirilmə əsasları müəyyən edilmiş ən kiçik gəlir gətirən aktivlər qrupunda yer alır.

Qeyri-müəyyən istifadə müddəti olan və istifadə üçün hazır olmayan qeyri-maddi aktivlər ən azı ildə bir dəfə və ya dəyərsizləşmə əlaməti olduqda dəyərsizləşmə üzrə yoxlamadan keçməlidir.

FINCA AZƏRBAYCAN MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI

**31 DEKABR 2014-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR
(Başqa qeydlər olmazsa, min Azərbaycan manatı ilə)**

Bərpa dəyəri ədalətli dəyərdən satış və istifadə dəyərlərini çıxıldıqdan sonra alınan daha yüksək məbləğdir. İstismar dəyərini qiymətləndirərkən təxmin edilən gələcək dövrlərin pul axıntıları pulun vaxt üzrə dəyərinin və gələcək pul axıntıları ilə bağlı təxminlərə düzəliş edilməmiş aktiv üçün səciyyəvi olan risklərin hazırkı bazar qiymətləndirilməsini özündə əks etdirən vergiyə qədərki diskont dərəcəsinə istifadə etməklə cari dəyərinə qədər diskontlaşdırılır.

Aktivin (yaxud gəlir gətirən aktivlər qrupunun) bərpa dəyərinin onun balans dəyərindən az olduğu hesablanarsa, belə aktivin (yaxud gəlir gətirən aktivlər qrupunun) balans dəyəri bərpa dəyərinə kimi azaldılır. Dəyərsizləşmə zərərinin yenidən qiymətləndirmədən irəli gələn azalma kimi hesab edildiyi hal olaraq müvafiq aktiv uçotda yenidənqiymətləndirilmiş dəyərlə əks olunmayana qədər, belə zərər dərhal mənfəət və ya zərər hesabında tanınır.

Dəyərsizləşmə üzrə zərər sonradan əvəzləşdirilsə, aktivin (yaxud gəlir gətirən aktivlər qrupunun) balans dəyəri hesablanmasına düzəliş verilmiş bərpa dəyərinə qədər artırılır, bu şərtlə ki, artırılmış belə balans dəyəri aktivin (yaxud gəlir gətirən aktivlər qrupunun) dəyərsizləşmə zərərinin tanınmadığı keçmiş illərdə müəyyən edilmiş balans dəyərindən artıq olmasın. Dəyərsizləşmə üzrə zərərin bərpası dərhal mənfəət və ya zərər hesabında tanınır.

Vergiqoyma

Mənfəət vergisi xərcləri ödənilməli olan cari vergi və təxirə salınmış vergidən ibarətdir.

Cari vergi

Ödənilməli olan cari vergi il üzrə vergiyə cəlb olunan mənfəət əsasında tutulur. Vergiyə cəlb olunan mənfəət digər illərdə vergiyə cəlb olunmuş yaxud gəlirdən çıxılan və heç vaxt vergiyə cəlb olunmayan yaxud gəlirdən çıxılmayan gəlir və xərc maddələri ilə əlaqədar mənfəət və ya zərər haqqında hesabatda əksini tapmış mənfəətdən fərqlənir. Təşkilatın cari vergi ilə bağlı öhdəliyi hesabat dövrünün sonuna qanuni qüvvəyə minmiş və ya hesabat dövrünün sonuna tam həcmdə qüvvəyə minmiş vergi dərəcələrindən istifadə etməklə hesablanır.

Təxirə salınmış vergi

Təxirə salınmış vergi maliyyə hesablarında əks olunan aktiv və öhdəliklərin balans dəyəri ilə vergiyə cəlb olunan mənfəətin hesablanmasında istifadə edilən müvafiq vergi bazası arasındakı müvəqqəti fərq əsasında tanınır. Təxirə salınmış vergi öhdəlikləri, ümumi hal olaraq, vergiyə cəlb olunan bütün müvəqqəti fərqlər üçün tanınır. Təxirə salınmış vergi aktivləri, ümumi hal olaraq, gəlirdən çıxılan bütün müvəqqəti fərqlər üçün tanınır, bu şərtlə ki, belə müvəqqəti fərqlərin hesaba alınması üçün gələcəkdə vergiyə cəlb olunacaq mənfəətin əldə olunması ehtimal edilsin. Müvəqqəti fərqlər qudvildən, yaxud da nə vergiyə cəlb olunan mənfəətə, nə də uçotda əks olunmuş mənfəətə təsir göstərən əməliyyatlar üzrə digər aktiv və öhdəliklərin ilkin tanınmasından (müəssisə birləşmələri istisna edilməklə) irəli gələrsə, təxirə salınmış vergi aktivləri və öhdəlikləri uçotda tanınır.

Təşkilatın müvəqqəti fərqlərin geri bərpa edilməsinə nəzarət imkanı olduğu və müvəqqəti fərqlərin proqnozlaşdırıla bilən gələcəkdə geri bərpa olunmayacağı ehtimal edildiyi hallar istisna olmaqla, təxirə salınmış vergi öhdəlikləri törəmə və asılı müəssisələrə investisiya qoyuluşları və birgə müəssisələrin kapitalındakı paylar ilə bağlı vergiyə cəlb olunan müvəqqəti fərqlər üçün tanınır. Sözü gedən investisiya qoyuluşları və paylar ilə bağlı gəlirdən çıxılan müvəqqəti fərqlərdən yaranan təxirə salınmış vergi aktivləri yalnız gələcəkdə belə müvəqqəti fərqlər əsasında tətbiq olunması üçün kifayət məbləğdə mənfəətin yaranacağı mümkün hesab edildikdə və onların proqnozlaşdırıla bilən gələcəkdə geri bərpa olunacağı gözlənildikdə tanınır.

Təxirə salınmış vergi aktivlərinin balans dəyəri hər hesabat dövrünün sonunda təhlil edilir və aktivin bütün və ya müəyyən hissəsinin bərpa olunması üçün yetərli mənfəətin yaranacağı ehtimalı olmayan həddə azaldılır.

FINCA AZƏRBAYCAN MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI

31 DEKABR 2014-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR
(Başqa qeydlər olmazsa, min Azərbaycan manatı ilə)

Təxirə salınmış vergi aktivləri və öhdəlikləri qüvvəyə minmiş və ya hesabat dövrünün sonuna tam həcmdə qüvvə ilə vergi dərəcələrinə (və vergi qanunlarına) əsaslanmaqla aktivin satıldığı və ya öhdəliyin yerinə yetirildiyi dövrdə tətbiq olunacağı gözlənilən vergi dərəcəsi ilə ölçülür.

İl üzrə cari və təxirə salınmış vergi

Cari və təxirə salınmış vergi digər məcmu mənfəət haqqında hesabatda yaxud birbaşa olaraq kapitalda göstərilən maddələrlə bağlı olduğu və nəticə etibarı ilə, müvafiq olaraq digər məcmu mənfəət və ya birbaşa kapital maddəsi kimi tanındığı hallar istisna edilməklə mənfəət və ya zərər hesablarında tanınır.

Cari vergi və ya təxirə salınmış vergi müəssisələrin birləşməsi üzrə ilkin uçotdan yarandıqda, vergi təsiri müəssisələrin birləşməsi üzrə ilkin uçota daxil edilir.

Əməliyyat vergiləri

Azərbaycan Respublikasında Təşkilatın fəaliyyəti ilə əlaqədar olaraq hesablanan bir sıra digər vergilər tətbiq edilir. Belə vergilər əməliyyat xərclərinin tərkib hissəsi kimi mənfəət və ya zərər haqqında hesabatda daxil edilir.

Ehtiyatlar

Ehtiyatlar Təşkilatın keçmişdə baş vermiş hadisənin nəticəsi olaraq hazırda öhdəliyi (hüquqi yaxud konstruktiv) olduqda tanınır; bu zaman təşkilatdan öhdəliyin yerinə yetirilməsinin tələb olunacağı ehtimal edilir və öhdəlik məbləği etibarlı şəkildə hesablanıla bilər.

Ehtiyatlar kimi tanınan məbləğ öhdəliklə bağlı risk və qeyri-müəyyənlikləri nəzərə almaqla hesabat dövrünün sonunda cari öhdəliyin yerinə yetirilməsi ilə əlaqədar tələb olunan məbləğlərin ən düzgün hesablanmasıdır. Ehtiyat ayırmaları hazırkı öhdəliyin yerinə yetirilməsi üçün hesablanmış pul vəsaitləri axınına istinad etməklə ölçülərsə, onun balans dəyəri (pulun vaxt üzrə dəyərinin təsiri əhəmiyyətli olduqda) həmin pul vəsaitlərinin cari dəyərinə bərabər olur.

Ehtiyatların yerləşdirilməsi üçün tələb olunan müəyyən və ya bütün iqtisadi mənfəətin kənar tərəflər vasitəsilə bərpa ediləcəyi gözlənilirsə, bu vəsaitin qaytarılması və alınacaq belə vəsaitlərin düzgün qiymətləndirilməsi barədə qəti əminlik olduqda alınacaq məbləğ uçotda aktiv kimi tanınır.

Şərti aktiv və öhdəliklər

Şərti öhdəliklər maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda tanınmır, lakin, hesablaşma üzrə vəsaitlərin azalması ehtimalı olduqda, belə öhdəliklər açıqlanmalıdır. Şərti aktivlər maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda tanınmır, lakin, onlarla bağlı iqtisadi mənfəətin əldə olunacağı ehtimal edildikdə açıqlanmalıdır.

Xarici valyutalar

Təşkilatın maliyyə hesabatları hazırlanarkən, onun əməliyyat valyutasından başqa digər valyuta (xarici valyutalar) ilə aparılan əməliyyatlar belə əməliyyatların aparıldığı tarixdə üstünlük təşkil edən mübadilə məzənnələri ilə qeydə alınır. Hər hesabat dövrünün sonunda, xarici valyuta ilə ifadə olunmuş pul vəsaitlərinin valyuta mövqeyi ədalətli dəyərin müəyyən olduğu tarixdə üstünlük təşkil edən məzənnə ilə təkrar qiymətləndirilir.

Xarici valyutada ədalətli dəyər ilə uçota alınmış qeyri-pul vəsaitlərinin valyuta mövqeyi ədalətli dəyərin müəyyənləşdirildiyi tarixdə üstünlük təşkil edən məzənnə ilə təkrar qiymətləndirilir. İlk dəfə xarici valyutada ölçülmüş qeyri-pul vəsaitlərinin valyuta mövqeyi təkrar qiymətləndirilir.

FINCA AZƏRBAYCAN MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMIYYƏTI BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI

31 DEKABR 2014-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR
(Başqa qeydlər olmazsa, min Azərbaycan manatı ilə)

Monetar maddələri üzrə valyuta fərqləri aşağıdakı hallar istisna olmaqla mənfəət və ya zərər hesabında baş verdiyi dövrdə tanınır:

- Gələcəkdə istifadə üçün nəzərdə tutulmuş başa çatdırılmamış aktivlərlə əlaqəli xarici valyuta ilə ifadə olunmuş borclar üzrə məzənnə fərqləri, xarici valyuta ilə ifadə olunmuş borclar üzrə faiz xərclərinə düzəliş kimi hesab olunduqda aktivlərin dəyərinə daxil edilir
- Müəyyən xarici valyuta risklərinin qarşısını almaq üçün aparılan əməliyyatlar üzrə valyuta fərqləri (aşağıda hecinqin uçotu qaydalarına baxın) və hesablaşmanın olmadığı və olacağı güman edilməyən xarici əməliyyatlarda olan debitor və kreditor borclarında olan valyuta fərqləri (ona görə də xarici əməliyyatda xalis investisiya formalaşdırır), hansı ki, ilk əvvəl digər gəlirlərdə göstərilir və daha sonra səhmdar kapitalından pul vəsaitlərinin mənfəət və zərər hesabına təsnif edilir.

Maliyyə hesabatlarının təqdim edilməsi məqsədi ilə Təşkilatın xarici əməliyyatlarının aktiv və öhdəlikləri hər hesabat müddətinin sonunda qüvvədə olan valyuta mübadilə məzənnələri əsasında AZN-ə çevrilir. Gəlir və xərc elementləri müəyyən müddət üçün orta valyuta mübadilə məzənnələri əsasında çevrilir, istisna hallarda valyuta mübadilə məzənnələri həmin müddət ərzində əhəmiyyətli dərəcədə təرددü etdiyi halda sövdələşmələrin tarixində qüvvədə olan valyuta mübadilə məzənnələri istifadə olunur. Hər hansı valyuta mübadilə fərqləri meydana gələnə halda digər məcmu gəlirlər haqqında hesabatda tanınır və kapitalda toplanır.

Maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında Təşkilatın ilin sonunda tətbiq etdiyi valyuta mübadiləsi məzənnələri aşağıdakı kimi olmuşdur:

	31 dekabr 2014-cü il	31 dekabr 2013-cü il
1 ABŞ dolları/ 1 AZN	0.7844	0.7845
1 Avro/ 1 AZN	0.9522	1.0780

Girov

Təşkilat məqsədə müvafiq hesab edildiyi hallarda müştərilərin öhdəlikləri müqabilində girov alır. Girov adətən müştəri əmlakının həbs olunmasını nəzərdə tutur və Təşkilata müştərinin həm cari, həm də gələcək öhdəlikləri ilə əlaqədar əmlaka qarşı iddianın irəli sürülməsi üçün əsas yaradır.

3. MÜHÜM MÜHASİBAT UÇOTU MÜHAKİMƏLƏRİ VƏ TƏXMİNLƏRLƏ BAĞLI QEYRİ-MÜƏYYƏNLİYİN ƏSAS MƏNBƏLƏRİ.

Təşkilat növbəti ildə aktivlərin və öhdəliklərin hesabat olunan məbləğlərinə təsir edəcək qiymətləndirmələr aparır və fərziyyələr irəli sürür. Qiymətləndirmələr və mühakimələr davamlı qaydada aparılır, rəhbərliyin təcrübəsinə və digər amillərə, habelə şəraitə uyğun hesab olunan gələcək hadisələrlə bağlı gözləntilərə əsaslanır. Rəhbərlik mühasibat uçotu qaydalarının tətbiqi prosesində qiymətləndirmə tələb olunan mühakimələrdən əlavə bəzi qərarlar qəbul edir. Maliyyə hesabatlarında tanınmış məbləğlərə mühüm təsir edən qərarlar və növbəti ildə aktiv və öhdəliklərin balans dəyərində mühüm düzəlişlərə səbəb ola biləcək qiymətləndirmələr aşağıdakılardan ibarətdir:

FINCA AZƏRBAYCAN MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI

31 DEKABR 2014-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR
(*Başqa qeydlər olmazsa, min Azərbaycan manatı ilə*)

Kreditlərin və debitor borclarının dəyərsizləşməsi

Təşkilat dəyərsizləşməni müəyyən etmək məqsədilə kreditləri və debitor borclarını mütəmadi olaraq nəzərdən keçirir. Təşkilatın kreditlər və debitor borcları portfelində baş vermiş dəyərsizləşmə üzrə zərərin tanınması üçün kreditlərin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyatlar yaradılır. Təşkilat kredit və debitor borclarının dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyatlara dair mühasibat təxminlərini qeyri-müəyyən hesab edir, ona görə ki, (i) onlar gələcək defolt dərəcələri barədə fərziyyələrin, eləcə də dəyərsizləşmiş kreditlər və debitor borcları ilə bağlı potensial itkilərin qiymətləndirilməsinin yaxın keçmişdəki fəaliyyət nəticələrinə əsaslanması səbəbindən vaxtaşırı olaraq dəyişikliklərə çox məruz qalır və (ii) Təşkilatın hesabladığı zərər ilə faktiki zərər arasında hər hansı əhəmiyyətli fərq müqabilində ondan gələcək dövrlərdə maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərə biləcək ehtiyatların qeyd edilməsi tələb oluna bilər.

Borcalanlar maliyyə çətinlikləri ilə üzləşdikdə və belə borcalanlara dair tarixi məlumat mənbələri az sayda olduqda, Təşkilat hər hansı dəyərsizləşmə üzrə zərərin məbləğini hesablamaq üçün rəhbərliyin mülahizələrindən istifadə edir. Eynilə, Təşkilat keçmiş fəaliyyət nəticələri, keçmiş müştəri davranışı, qrup daxilində borcalanın ödəniş etmə vəziyyətindəki mənfəət dəyişiklikləri göstərən müşahidə oluna bilən məlumatları, eləcə də qrup daxilində aktiv üzrə öhdəliyin yerinə yetirilməməsi halları ilə əlaqəli olan ölkə və yerli iqtisadi şəraitlərə əsaslanmaqla gələcək pul axınlarındakı dəyişiklikləri hesablayır. Rəhbərlik kredit riski ilə səcizəyə alınmış aktivlər halında əvvəllər baş vermiş zərər üzrə keçmiş təcrübəyə və kreditlər qrupunda olduğu kimi dəyərsizləşməyə dəlalət edən obyektiv sübutlara əsaslanan ehtimallardan istifadə edir. Təşkilat tarixi məlumatlarda əksini tapmamış hazırkı vəziyyətlərin qeyd edilməsi məqsədilə kreditlər qrupu üzrə müşahidə oluna bilən məlumatlara düzəliş etmək üçün rəhbərliyin mühakimələrindən istifadə edir.

Maliyyə hesabatlarında maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyat müddəasının daxil edilməsi mövcud iqtisadi və siyasi şəraitlərə əsasən müəyyən olunmuşdur. Təşkilat Azərbaycan Respublikasında belə şəraitlərdə hansı dəyişikliklərin baş verəcəyini və belə dəyişikliklərin gələcək dövrlərdə maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyatlara necə təsir göstərəcəyini qabaqcadan söyləmək iqtidarında deyil.

31 dekabr 2014-cü və 2013-cü il tarixlərinə kredit və debitor borclarının ümumi məbləği müvafiq olaraq 186,755 min AZN və 161,573 min AZN, dəyərsizləşmə zərəri üçün ehtiyatların məbləği isə müvafiq olaraq 2,179 min AZN və 743 min AZN təşkil etmişdir.

Maliyyə alətlərinin qiymətləndirilməsi

23 sayılı qeyddə izah edildiyi kimi, Təşkilat müəyyən növlü maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini hesablamaq üçün müşahidə oluna bilən bazar məlumatlarına əsaslanmayan giriş məlumatlarından ibarət qiymətləndirmə üsullarından istifadə edir.

23 sayılı qeyddə maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərinin müəyyənləşdirilməsində tətbiq edilən əsas fərziyyələrə dair müfəssəl məlumat, eləcə də belə fərziyyələr üzrə həssaslıq təhlilinin təfərrüatları göstərilir.

Rəhbərlik hesab edir ki, tətbiq olunan seçilmiş qiymətləndirmə üsulları və fərziyyələr maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərinin müəyyən edilməsi üçün məqsədə uyğundur.

Əmlak və avadanlığın faydalı istismar müddətləri

2 sayılı qeyddə göstəriləndiyi kimi, Təşkilat hər hesabat ilinin sonunda əmlak və avadanlıqlarının hesablanmış faydalı istismar müddətlərini nəzərdən keçirir.

FINCA AZƏRBAYCAN MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI

31 DEKABR 2014-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR
(Başqa qeydlər olmazsa, min Azərbaycan manatı ilə)

4. YENİ VƏ DÜZƏLİŞ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARININ BEYNƏLXALQ STANDARTLARININ (MHBS) TƏTBİQİ

Maliyyə hesabatlarında hesabat olunan məbləğlərə təsir edən MHBS-lərə düzəlişlər. Cari ildə hazırkı maliyyə hesabatlarında göstərilən məbləğlərə təsir edən aşağıdakı yeni və düzəliş edilmiş Standartlar və Şərhlər qəbul edilmişdir.

- MHBS 10, MHBS 12 və MUBS 27-yə düzəlişlər - *İnvestisiya müəssisələri*;
- MUBS 32-yə düzəlişlər – *Maliyyə Aktivlərinin və Maliyyə Öhdəliklərinin əvəzləşdirilməsi*;
- MUBS 36-ya düzəlişlər - *Qeyri-maliyyə aktivləri üçün bərpa dəyəri ilə bağlı açıqlamalar*;
- MUBS 39-a düzəlişlər – *Törəmə maliyyə alətlərinin ötürülməsi və hecinq uçotunun davam etdirilməsi*;
- MHBSKŞ 21 - *İcbari ödənişlər*.

Bu düzəlişlər və şərhlər Təşkilatın maliyyə hesabatlarına heç bir təsir göstərməmişdir.

Buraxılmış, lakin hələ qüvvəyə minməmiş yeni və düzəliş edilmiş MHBS-lər

Təşkilat buraxılmış, lakin hələ qüvvəyə minməmiş aşağıdakı yeni və düzəliş edilmiş MHBS-ləri tətbiq etməmişdir:

- MUBS 19-a düzəlişlər – *Müəyyən olunmuş müavinət planları: İşçilər tərəfindən ödəmələr¹*;
- 2010-2012-cilləri əhatə edən dövr üzrə MHBS-lərə illik düzəlişlər¹;
- 2011-2013-cü illəri əhatə edən dövr üzrə MHBS-lərə illik düzəlişlər¹;
- 2012-2014-cü illəri əhatə edən dövr üzrə MHBS-lərə illik düzəlişlər²;
- MHBS 14 *Tariflərin tənzimlənməsi üzrə təxirə salınmış hesablar²*;
- MUBS 16 və MUBS 38-ə düzəlişlər – *Məqbul Köhnəlmə və Amortizasiya Metodlarının Aydınlaşdırılması²*;
- MUBS 27-ə düzəlişlər – *Fərdi Maliyyə Hesabatlarında İştirak Payı Metodu²*;
- MUBS 16 və MUBS 41-ə düzəlişlər – *Kənd təsərrüfatı: Bar verən Bitkilər²*;
- MHBS 11-ə düzəlişlər - *Birgə Əməliyyatlarda İştirak Paylarının Alışının Uçotu²*;
- MHBS 10 və MUBS 28-ə düzəlişlər – *İnvestor ilə Asılı müəssisə və ya Birgə Müəssisə arasında Aktivlərin Satışı və ya Ötürülməsi²*;
- MHBS 15 *Müştərilərdə Müqavilə üzrə Gəlirlər³*;
- MHBS 9 *Maliyyə Alətləri⁴*;

¹ Daha erkən tətbiqinə icazə verilməklə, 1 iyul 2014-cü il tarixində başlayan və ya ondan sonrakı illik dövrlər üçün qüvvədədir.

² Daha erkən tətbiqinə icazə verilməklə, 1 yanvar 2016-cı il tarixində başlayan və ya ondan sonrakı illik dövrlər üçün qüvvədədir.

³ Daha erkən tətbiqinə icazə verilməklə, 1 yanvar 2017-ci il tarixində başlayan və ya ondan sonrakı illik dövrlər üçün qüvvədədir.

⁴ Daha erkən tətbiqinə icazə verilməklə, 1 yanvar 2018-ci il tarixində başlayan və ya ondan sonrakı illik dövrlər üçün qüvvədədir.

Təşkilatın rəhbərliyi aşağıdakı standart istisna olmaqla bu düzəlişlərin və şərhlərin tətbiqinin maliyyə hesabatlarına mühüm təsir edəcəyini ehtimal etmir.

FINCA AZƏRBAYCAN MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI

31 DEKABR 2014-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR
(Başqa qeydlər olmazsa, min Azərbaycan manatı ilə)

MHBS 9 Maliyyə Alətləri. 2009-cu ilin noyabr ayında buraxılmış MHBS 9 maliyyə aktivlərinin təsnifatı və qiymətləndirilməsi üçün yeni tələbləri təqdim edir. Maliyyə öhdəliklərinin təsnifatı və ölçülməsi, habelə tanınmasının dayandandırılması ilə bağlı yeni tələblərin daxil edilməsi məqsədilə 2010-cu ilin oktyabrında, ümumi hecinq uçotu ilə bağlı yeni tələblərin daxil edilməsi üçün 2013-cü ilin noyabrında MHBS 9-a düzəliş olunmuşdur. 2014-cü ilin iyul ayında BMUSŞ əsasən maliyyə aktivləri üçün dəyərsizləşmə tələblərini, habelə təsnifləşdirmə və ölçülmə tələbləri ilə bağlı məhdud düzəlişləri tətbiq edən MHBS 9-un yekun versiyasını hazırlamışdır. MHBS 9-un məqsədi Maliyyə Alətləri: Tanınma və Ölçülmə adlı MUBS 39-u əvəz etməkdən ibarətdir.

Tanınma və ölçülmə.

MHBS 9 üzrə əsas tələblər aşağıdakılardan ibarətdir:

- **Maliyyə aktivlərinin təsnifləşdirilməsi və ölçülməsi.** Maliyyə aktivləri onların saxlandığı biznes modelinə və müqavilə üzrə pul daxilolmalarının göstəricilərinə istinad etməklə təsnifləşdirilir. Xüsusilə də, müqavilə üzrə pul daxilolmalarının yığılması məqsədini daşıyan biznes modeli çərçivəsində saxlanılan və müqavilə üzrə pul daxilolmaları yalnız əsas borc məbləği, eləcə də ödənilməmiş əsas borc məbləği üzrə faizlərin ödənilməsindən ibarət olan borc alətləri adətən ilkin tanınmadan sonra amortizasiya edilmiş dəyərle ölçülür. MHBS 9-un 2014-cü il versiyası müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin toplanması və maliyyə aktivlərinin satılmasından, eləcə də ilkin tanınmadan sonra digər məcmu gəlirlər hesabatında ədalətli dəyərle tanınan belə maliyyə aktivləri üzrə müəyyən olunmuş tarixlərdə qalıq borclar üzrə əsas borc və faiz məbləğlərinin toplanmasından ibarət olan biznes modeli çərçivəsində borc alətləri üçün "digər məcmu gəlirlər üzrə ədalətli dəyər" kateqoriyasını təqdim edir. Bütün digər borc və kapital investisiyaları ədalətli dəyərle ölçülür. Bundan başqa, Maliyyə alətləri haqqında MHBS 9-a əsasən müəssisələr yalnız dividend üzrə gəliri mənfəət və ya zərər hesablarında tanımaq şərti ilə kapital investisiyasının (ticarət üçün saxlanılmayan) ədalətli dəyərində sonrakı dəyişikliklərin digər məcmu gəlirlər haqqında hesabatda təqdim edilməsi ilə bağlı yekun seçim edə bilərlər.
- **Maliyyə öhdəliklərinin təsnifləşdirilməsi və ölçülməsi.** Maliyyə öhdəlikləri MUBS 39-da olduğu kimi eyni tərzdə təsnifləşdirilir, lakin müəssisənin öz kredit riskinin ölçülməsinə tətbiq olunan tələblər üzrə fərqlər mövcuddur. MHBS 9 maliyyə öhdəliyinin kredit riskindəki dəyişikliklərə şamil olunan belə öhdəliyin ədalətli dəyərində dəyişiklik məbləğinin (öhdəliklərin kredit riskində dəyişikliklərin təsirinin digər məcmu gəlirlər haqqında hesabatda tanınması mənfəət və ya zərər üzrə uçot uyğunsuzluğu əmələ gətirməyənədək) digər məcmu gəlirlərdə tanınmasını tələb edir. Maliyyə öhdəliyinin kredit riskinə şamil olunan ədalətli dəyərde dəyişikliklər daha sonra mənfəət və ya zərər üzrə yenidən təsnifləşdirilir.
- **Dəyərsizləşmə.** MHBS 9-un 2014-cü il versiyası maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi ilə bağlı MUBS 39-dakı "çəkilmiş kredit zərərləri modeli"nin əksinə olaraq "gözlənilən kredit zərərləri modeli"ni təqdim edir. Gözlənilən kredit zərərləri modeli kredit riskindəki dəyişiklikləri əks etdirmək üçün müəssisə tərəfindən belə kredit zərərlərinin və onlarla bağlı dəyişikliklərin ilkin tanınma dövründən başlayaraq hər hesabat tarixində uçota alınmasını tələb edir. Digər sözlərlə desək, kredit hadisəsinin kredit zərəri tanınmamışdan əvvəl baş verməsi artıq vacib deyil.
- **Hecinqin uçotu.** Maliyyə və qeyri-maliyyə risklərinin hecinqi zamanı müəssisələr tərəfindən riskin idarə edilməsi fəaliyyətlərinin yerinə yetirilmə üsullarını açıqlayan yeni hecinq uçotu modeli təklif edir. MHBS 9-a əsasən hecinq uçotuna uyğun olan əməliyyatların növləri, xüsusilə hecinq alətlərinə aid olan alətlərin növlərinin artırılması və hecinq uçotunun tətbiq olunduğu qeyri-maliyyə alətlərinin risk komponentlərinin növləri ilə bağlı daha geniş imkanlar verilir. Bundan əlavə, effektivlik testi öyrənilmiş və "iqtisadi münasibətlər"in əsasları ilə əvəzlənmişdir. Həmçinin, keçmiş dövrlərə şamil olunmaqla qiymətləndirmə artıq tələb edilmir. Müəssisədə riskin idarə edilməsi fəaliyyətlərinə dair güclü açıqlama tələbləri tətbiq olunmuşdur.

FINCA AZƏRBAYCAN MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI

31 DEKABR 2014-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR
(Başqa qeydlər olmazsa, min Azərbaycan manatı ilə)

- Tanınmanın dayandırılması. Maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin tanınmasının dayandırılması üçün tələblər MUBS 39-dan köçürülmüşdür.

Bu standart daha erkən tətbiqinə icazə verilməklə 1 yanvar 2018-ci il tarixindən qüvvəyə minir. MHBS 9-un tətbiqi ilə bağlı seçilən yanaşmadan asılı olaraq keçid 1 tarixdən və ya müxtəlif tələblərin ilkin tətbiqi üçün isə bir neçə tarixdən ibarət ola bilər.

Grupun rəhbərliyi gələcəkdə MHBS 9-un tətbiqinin onun maliyyə aktivlərinin və maliyyə öhdəliklərinin hesabat olunan məbləğlərinə əhəmiyyətli dərəcədə təsir edə biləcəyini düşünür. Lakin ətraflı təhlil başa çatmayanadək MHBS 9-un təsiri ilə bağlı müvafiq təxminlərin verilməsi mümkün deyil.

5. XALIS FAİZ GƏLİRLƏRİ

	31 dekabr 2014-cü il tarixinə bitən il	31 dekabr 2013-cü il tarixinə bitən il
Faiz gəlirləri aşağıdakılardan ibarətdir:		
Amortizasiya olunmuş dəyər qeydə alınan maliyyə aktivləri üzrə faiz gəliri:		
- Dəyersizləşmiş maliyyə aktivləri üzrə faiz gəliri	610	152
- Dəyersizləşməmiş maliyyə aktivləri üzrə faiz gəliri	65,993	51,849
Cəmi faiz gəliri	66,603	52,001
Amortizasiya olunmuş dəyər qeydə alınan maliyyə aktivləri üzrə faiz gəliri aşağıdakılardan ibarətdir:		
- Müştərilərə vermiş kreditlər üzrə faiz	66,004	51,755
- Banklardakı müddətli depozitlər üzrə faiz	599	246
Cəmi amortizasiya olunmuş dəyər qeydə alınan maliyyə aktivləri üzrə faiz gəliri	66,603	52,001
Faiz xərcləri aşağıdakılardan ibarətdir:		
Amortizasiya olunmuş dəyər qeydə alınan maliyyə öhdəlikləri üzrə faiz	(14,993)	(11,085)
Cəmi faiz xərci	(14,993)	(11,085)
Amortizasiya olunmuş dəyər qeydə alınan maliyyə öhdəlikləri üzrə faiz xərci aşağıdakılardan ibarətdir:		
- Digər borc alınmış vəsaitlər üzrə faiz	(14,209)	(10,124)
- Subordinasiyalı borclar üzrə faiz	(784)	(961)
Cəmi amortizasiya olunmuş dəyər qeydə alınan maliyyə öhdəlikləri üzrə faiz xərci	(14,993)	(11,085)
Faiz hesablanan maliyyə aktivləri üzrə dəyersizləşmə zərərləri üçün ehtiyatın bərpasından əvvəl xalis faiz gəliri	51,610	40,916

**FINCA AZƏRBAYCAN MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI**

**31 DEKABR 2014-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR
(Başqa qeydlər olmasa, min Azərbaycan manatı ilə)**

6. DƏYƏRSİZLƏŞMƏ ZƏRƏRLƏRİ ÜÇÜN EHTİYAT

Faiz hesablanan aktivlər üzrə dəyərsizləşmə zərərləri üçün ehtiyatda hərəkətlər aşağıdakı kimi olmuşdur:

	Müştərilərə verilmiş kreditlər
1 yanvar 2013-cü il	891
Qeydə alınmış əlavə ehtiyatlar	60
Aktivlərin silinməsi	(434)
Əvvəllər silinmiş aktivlərin bərpası	226
31 dekabr 2013-cü il	743
Qeydə alınmış əlavə ehtiyatlar	2,571
Aktivlərin silinməsi	(1,381)
Əvvəllər silinmiş aktivlərin bərpası	246
31 dekabr 2014-cü il	2,179

7. MƏNFƏƏT VƏ YA ZƏRƏR HESABLARINDA ƏDALƏTLİ DƏYƏRLƏ QEYDƏ ALINMIŞ MALİYYƏ AKTİVLƏRİ VƏ ÖHDƏLİKLƏRİ ÜZRƏ XALIS ZƏRƏR

Mənfəət və ya zərər hesablarında ədalətli dəyərle qeydə alınmış maliyyə aktivləri və öhdəlikləri üzrə xalis zərər aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2014-cü il tarixinə bitən il	31 dekabr 2013-cü il tarixinə bitən il
Mənfəət və ya zərər hesablarında ədalətli dəyərle müəyyən olunmuş maliyyə öhdəlikləri ilə əməliyyatlar üzrə xalis zərər	1,471	910
Cəmi mənfəət və ya zərər hesablarında ədalətli dəyərle qeyd olunan maliyyə aktivləri və öhdəlikləri üzrə cəmi xalis zərər	1,471	910

8. XARİCİ VALYUTA ƏMƏLİYYATLARI ÜZRƏ XALIS ZƏRƏR

Xarici valyuta əməliyyatları üzrə xalis zərər aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2014-cü il tarixinə bitən il	31 dekabr 2013-cü il tarixinə bitən il
Valyuta konvertasiyaları	(29)	(46)
Köçürmə fərqləri, xalis	2	11
Xarici valyuta əməliyyatları üzrə cəmi xalis zərər	(27)	(35)

**FINCA AZƏRBAYCAN MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMIYYƏTI
BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI**

**31 DEKABR 2014-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR
(Başqa qeydlər olmazsa, min Azərbaycan manatı ilə)**

9. İNZİBATI VƏ DİGƏR ƏMƏLİYYAT XƏRCLƏRİ

İnzibati və digər əməliyyat xərcləri aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2014-cü il tarixinə bitən il	31 dekabr 2013-cü il tarixinə bitən il
Əmək haqqı və maaşlar	15,351	10,820
İcbari sosial sığorta öhdəlikləri	4,025	3,262
Müavinətlər, həvəsləndirici mükafatlar və digər ödənişlər	3,337	4,116
İdarəetmə xidməti müqavilələri üzrə haqlar	2,851	2,885
Royalti	2,220	1,687
İcarə xərcləri	1,672	1,389
Bank komissiyaları	1,168	970
Köhnəlmə və amortizasiya	1,010	1,213
Təhlükəsizlik xərcləri	843	667
Mənfəət vergisindən başqa vergilər	708	(111)
IT üzrə peşəkar xidmət haqları	692	413
İstehlak malları və dəftərxana ləvazimatları	638	608
Marketinq	512	297
Rabitə	431	458
Digər peşəkar xidmət haqları	325	300
İşçilərin tibbi sığortası	268	216
Ezamiyyə	246	288
Təlim və işə götürmə	115	95
Kommunal xərclər	108	94
Audit haqları	81	66
Nəqliyyat vasitələri ilə bağlı xərclər	76	20
Təmir və istismar xərcləri	72	65
Sığorta	70	55
Görüş və konfrans	34	109
Digər xərclər	114	53
Cəmi inzibati və digər əməliyyat xərcləri	36,967	30,035

10. MƏNFƏƏT VERGİSİ

Təşkilat ödəniləcək cari mənfəət vergisi, eləcə də aktiv və öhdəlikləri üzrə vergi bazalarını onun fəaliyyət göstərdiyi ölkələrin Azərbaycan Respublikasının vergi qanunvericiliyinə əsasən hesablayır və uçotda əks etdirir ki, bu da MHBS-dan fərqli ola bilər.

Təşkilat bəzi xərclər vergiyə cəlb olunmadığından və bəzi gəlirlər vergi məqsədləri üçün vergidən azad olduğundan daimi vergi fərqləri ilə üzləşir.

Təxirə salınmış vergilər maliyyə hesabatları məqsədləri üçün uçota alınan aktiv və öhdəliklərin balans dəyəri ilə verginin hesablanması məqsədilə istifadə edilən məbləğlər arasındakı müvəqqəti fərqlər üzrə xalis vergi təsirini əks etdirir. 31 dekabr 2014-cü və 2013-cü il tarixlərinə olan müvəqqəti fərqlər əsasən gəlir və xərclərin tanınması üzrə müxtəlif metodlar, zaman müddələri, eləcə də müəyyən aktivlər üzrə vergi - uçot əsaslı fərqlərdən yaranan müvəqqəti fərqlər ilə əlaqəlidir.

Aşağıdakı məbləğlərin üzvləşdirilməsində tətbiq edilən vergi dərəcəsi Azərbaycan Respublikasında vergi qanunvericiliyinə əsasən (müəyyən edildiyi kimi) hüquqi şəxslər tərəfindən vergiyə cəlb olunan mənfəət üzrə ödəniləcək 20%-lik mənfəət vergisi dərəcəsidir.

**FINCA AZƏRBAYCAN MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI**

**31 DEKABR 2014-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR
(Başqa qeydlər olmazsa, min Azərbaycan manatı ilə)**

31 dekabr 2014-cü il və 2013-cü il tarixlərinə müvəqqəti fərqlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2014-cü il	31 dekabr 2013-cü il
Aşağıdakılar üzrə təxirə salınmış vergi aktivləri/(öhdəlikləri):		
Müştərilərə verilmiş kreditlər	835	725
Digər öhdəliklər	771	426
Kreditlərin dəyərsizləşməsi ehtiyatları	436	169
Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlər	246	148
Digər aktivlər	24	(3)
Digər borc alınmış vəsaitlər	(243)	(128)
Xalis təxirə salınmış vergi aktivləri	2,069	1,337

31 dekabr 2014 və 2013-cü il tarixlərinə qüvvədə olan vergi dərəcəsinin üzvləşdirməsi aşağıdakı kimi olmuşdur:

	31 dekabr 2014-cü il tarixinə bitən il	31 dekabr 2013-cü il tarixinə bitən il
Mənfəət vergisindən əvvəl mənfəət	10,581	9,840
20% yerli vergi dərəcəsi ilə nəzəri vergi (20%)	2,116	1,968
Dairi fərqlərin vergi təsiri	345	404
Mənfəət vergisi xərci	2,461	2,372
Cari mənfəət vergisi xərci	3,193	2,577
Təxirə salınmış vergi mənfəəti	(732)	(205)
Mənfəət vergisi xərci	2,461	2,372

	31 dekabr 2014-cü il	31 dekabr 2013-cü il
Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri		
1 yanvar tarixinə təxirə salınmış vergi aktivləri	1,337	1,132
Mənfəət və ya zərər hesablarında tanınan təxirə salınmış mənfəət vergisi qalıqlarında dəyişiklik	732	205
31 dekabr tarixinə təxirə salınmış vergi aktivləri	2,069	1,337

11. PUL VƏSAİTLƏRİ VƏ ONLARIN EKVİVALENTLƏRİ

	31 dekabr 2014-cü il	31 dekabr 2013-cü il
Nəqd vəsaitlər və banklardakı qalıqlar	18,113	13,495
Cəmi pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	18,113	13,495

FINCA AZƏRBAYCAN MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI

31 DEKABR 2014-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR
(Başqa qeydlər olmazsa, min Azərbaycan manatı ilə)

12. BANKLARDAKI MÜDDƏTLİ DEPOZİTLƏR

Banklardakı müddətli depozitlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2014-cü il	31 dekabr 2013-cü il
Müddətli depozitlər	7,026	3,959
Cəmi banklardakı müddətli depozitlər	7,026	3,959

31 dekabr 2014-cü il tarixinə Təşkilatın YapıKrediBank Azərbaycan QSC, Standard Bank QSC və Access Bank ASC ilə qalıq vəsaitləri olmuşdur ki, onların hər biri ayrılıqda Təşkilatın kapitalının 10%-dən çox olmamışdır. 31 dekabr 2013-ci il tarixinə Təşkilatın Azərbaycan Standard Bank QSC və Access Bank ASC ilə qalıq vəsaitləri olmuşdur ki, onların hər biri ayrılıqda Təşkilatın kapitalının 10%-dən çox olmamışdır.

13. MÜŞTƏRİLƏRƏ VERİLMİŞ KREDİTLƏR

Müştərilərə verilmiş kreditlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2014-cü il	31 dekabr 2013-cü il
Müştərilərə verilmiş kreditlər	186,755	161,573
Çıxılsın: dəyərsizləşmə zərərləri üçün ehtiyat	(2,179)	(743)
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər	184,576	160,830

31 dekabr 2014 və 2013-cü il tarixinə bitən illər üzrə dəyərsizləşmə zərərləri üçün ehtiyatda hərəkətlər 6 sayılı qeyddə açıqlanır.

Aşağıdakı cədvəldə Təşkilat tərəfindən əldə edilən girovun növünə görə təhlil edilən müştərilərə verilmiş kreditlərin balans dəyəri göstərilir:

	31 dekabr 2014-cü il	31 dekabr 2013-cü il
Zəmanətlərlə təmin edilmiş kreditlər	123,921	115,303
İnventarların girov qoyulması ilə təmin edilmiş kreditlər	29,252	24,686
Nəqliyyat vasitələri ilə təmin olunmuş kreditlər	12,676	4,806
Təsərrüfat vasitələri ilə təmin olunmuş kreditlər	10,154	8,503
Avadanlığın girov qoyulması ilə təmin olunmuş kreditlər	5,986	2,735
Daşınmaz əmlakla təmin olunmuş kreditlər	4,306	4,613
Qızılın girov qoyulması ilə təmin olunmuş kreditlər	460	927
	186,755	161,573
Çıxılsın: dəyərsizləşmə zərərləri üçün ehtiyat	(2,179)	(743)
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər	184,576	160,830

FINCA AZƏRBAYCAN MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMIYYƏTI
BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI

31 DEKABR 2014-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR
(Başqa qeydlər olmazsa, min Azərbaycan manatı ilə)

	31 dekabr 2014-cü il	31 dekabr 2013-cü il
İqtisadi sahələr üzrə təhlil:		
Kənd təsərrüfatı	99,434	85,683
Ticarət	43,023	39,625
Xidmət	39,586	32,201
İstehsal	3,570	3,102
Digər	1,142	962
	<u>186,755</u>	<u>161,573</u>
Çıxışın: Dəyersizləşmə zərərləri üçün ehtiyat	(2,179)	(743)
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər	<u>184,576</u>	<u>160,830</u>

31 dekabr 2014-cü və 2013-cü il tarixlərinə bütün kreditlər Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən müştərilərə verilmişdir ki, bu da bir ölkə üzrə əhəmiyyətli coğrafi təmərküzləşməni əks etdirir.

31 dekabr 2014-cü və 2013-cü il tarixlərinə müştərilərə verilmiş kreditlərə şərtləri yenidən razılaşdırılmış müvafiq olaraq 441 min AZN və 511 min AZN məbləğində kreditlər daxildir. Əks təqdirdə bu kreditlər vaxtı keçmiş və ya dəyersizləşmiş olardı.

Aşağıdakı cədvəldə müştərilərə verilmiş kreditlərin dəyersizləşməsi təhlilinin icmalı verilmişdir.

	31 dekabr 2014-cü il			31 dekabr 2013-cü il		
	Ehtiyatdan əvvəl balans dəyəri	Dəyersizləşmə zərərləri üçün ehtiyat	Balans dəyəri	Ehtiyatdan əvvəl balans dəyəri	Dəyersizləşmə zərərləri üçün ehtiyat	Balans dəyəri
Birlikdə dəyersizləşmiş kimi müəyyən edilən müştərilərə verilmiş kreditlər	2,295	(1,322)	973	413	(280)	133
Dəyersizləşməmiş kreditlər	<u>184,460</u>	<u>(857)</u>	<u>183,603</u>	<u>161,160</u>	<u>(463)</u>	<u>160,697</u>
Cəmi	<u>186,755</u>	<u>(2,179)</u>	<u>184,576</u>	<u>161,573</u>	<u>(743)</u>	<u>160,830</u>

31 dekabr 2014 və 2013-cü il tarixlərinə 30 gündən artıq gecikdirilmiş kreditlər müvafiq olaraq 974 AZN və 133 min AZN təşkil etmişdir. 31 dekabr 2014 və 2013-cü il tarixlərinə cəmi gecikdirilmiş kreditlər müvafiq olaraq 4,399 min AZN və 2,000 min AZN təşkil etmişdir.

	31 dekabr 2014-cü il	31 dekabr 2013-cü il
İqtisadi sahələr üzrə təhlil:		
Müştərilərə verilmiş ümumi kreditlər – qısamüddətli	160,006	98,741
Müştərilərə verilmiş ümumi kreditlər – uzunmüddətli	<u>26,749</u>	<u>62,832</u>
	<u>186,755</u>	<u>161,573</u>
Kreditlərin əsas hissəsi üzrə qalıqlar	191,565	165,427
Böyükdürülməli olan geri ödəmələr	(3,468)	(2,765)
Hesablanmış faiz	2,835	2,455
Kreditin ayrılması haqları	<u>(4,177)</u>	<u>(3,544)</u>
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər	<u>186,755</u>	<u>161,573</u>

FINCA AZƏRBAYCAN MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI

31 DEKABR 2014-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR
(Başqa qeydlər olmasa, min Azərbaycan manatı ilə)

14. ƏMLAK, AVADANLIQ VƏ QEYRİ-MADDİ AKTİVLƏR

Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlər aşağıdakılardan ibarətdir:

İkinci dəyər ilə	İcarədəki əmlakın tekmilləşdirilməsi	Mebel və ofis avadanlıq	Kompyuter avadanlıq	Nəqliyyat vasitələri	Digər aktivlər	Cəmi əmlak və avadanlıq	Qeyri-maddi aktivlər
1 yanvar 2013-cü il	13	1,348	930	246	244	2,781	3,565
Əlavələr	2	131	129	6	203	471	75
Sililmələr	(15)	(89)	(104)	(11)	(5)	(224)	-
31 dekabr 2013-cü il	-	1,390	955	241	442	3,028	3,640
Əlavələr	-	231	187	-	133	551	173
Sililmələr	-	(83)	(91)	(34)	(6)	(214)	-
31 dekabr 2014-cü il	-	1,538	1,051	207	569	3,365	3,813
Yığılmış amortizasiya							
1 yanvar 2013-cü il	13	655	604	125	39	1,436	2,353
Amortizasiya xerci	2	204	181	26	33	446	767
Sililmələr üzrə ləğv edilmiş Xarici valyuta mübadiləsi məzənlərində dəyişikliklərin təsiri	(15)	(80)	(60)	(10)	(3)	(168)	-
31 dekabr 2013-cü il	-	(1)	-	-	-	(1)	-
	-	778	725	141	69	1,713	3,120
Amortizasiya xerci							
Sililmələr üzrə ləğv edilmiş	-	217	166	26	100	509	501
31 dekabr 2014-cü il	-	(78)	(69)	(33)	(38)	(218)	-
	-	917	822	134	131	2,004	3,621
31 dekabr 2014-cü il tarixinə	-	621	229	73	438	1,361	192
31 dekabr 2013-cü il tarixinə	-	612	230	100	373	1,315	520

**FINCA AZƏRBAYCAN MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI**

**31 DEKABR 2014-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR
(Başqa qeydlər olmazsa, min Azərbaycan manatı ilə)**

31 dekabr 2014 və 2013-cü il tarixlərinə əmlak və avadanlığa müvafiq olaraq 4,623 min AZN və 978 min AZN məbləğində tam amortizasiya olunmuş aktivlər daxil idi.

15. DİGƏR AKTİVLƏR

Digər aktivlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2014-cü il	31 dekabr 2013-cü il
Digər maliyyə aktivləri		
Cari bank hesabları*	6,681	-
Digər əməliyyatlar üzrə debitor borclar	42	161
	<u>6,723</u>	<u>161</u>
Digər qeyri-maliyyə aktivləri		
Qabaqcadan ödənilmiş icarə haqqı	519	168
Kənar təchizatçılara qabaqcadan ödənişlər	337	335
Mənfəət vergisindən başqa qabaqcadan ödənilmiş vergilər	5	48
Digər qabaqcadan ödənişlər	309	270
	<u>309</u>	<u>270</u>
Cəmi digər aktivlər	<u><u>7,893</u></u>	<u><u>982</u></u>

*Cari bank hesabları Azərbaycan Beynəlxalq Bankı ASC-dəki hesablardan ibarətdir. 31 dekabr 2014-cü il tarixinə beynəlxalq daxilolma ilə əlaqəli araşdırmanı gözləyən Səbail rayon məhkəməsinin tələbi ilə bu hesablara çıxış bloklanmışdır. Rəhbərlik hesab edir ki, bu hesablara çıxış lazimi vaxt bərpə olunacaq və hazırda bu istiqamətdə iş aparılır.

16. MƏNFƏƏT VƏ YA ZƏRƏR HESABLARINDA ƏDALƏTLİ DƏYƏRLƏ QEYD EDİLMİŞ MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ

Mənfəət və ya zərər hesablarında ədalətli dəyərlə qeyd edilmiş maliyyə öhdəlikləri aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2014-cü il	31 dekabr 2013-cü il
Mənfəət və ya zərər hesablarında ik olaraq ədalətli dəyərlə qeyd edilmiş maliyyə öhdəlikləri:		
Derivativ maliyyə alətləri	1,741	990
Mənfəət və ya zərər hesablarında ədalətli dəyərlə qeyd olunan cəmi maliyyə öhdəlikləri	<u><u>1,741</u></u>	<u><u>990</u></u>

Derivativ maliyyə alətləri haqqında məlumat aşağıda təqdim olunur.

	31 dekabr 2014-cü il			31 dekabr 2013-cü il		
	Şərti Məbləğ	Ədalətli dəyər Aktiv	Öhdəlik	Şərti Məbləğ	Ədalətli dəyər Aktiv	Öhdəlik
Xarici valyuta müqavilələri						
Forvard müqavilələri						
Alış	36,082	-	-	23,535	-	-
Satış	37,823	-	1,741	24,525	-	990
Cəmi derivativ maliyyə alətləri		<u><u>-</u></u>	<u><u>1,741</u></u>		<u><u>-</u></u>	<u><u>990</u></u>

Forvard müqavilələri üzrə hesablaşma xalis əsasda aparılır.

**FINCA AZƏRBAYCAN MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI**

**31 DEKABR 2014-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR
(Başqa qeydlər olmasa, min Azərbaycan manatı ilə)**

17. DİGƏR BORC ALINMIŞ VƏSAİTLƏR

Digər borc alınmış vəsaitlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2014-cü il	31 dekabr 2013-cü il
Beynəlxalq maliyyə institutlarından alınmış kreditlər	105,418	91,591
Beynəlxalq inkişaf üçün maliyyə institutlarından ("BİMI") alınmış kreditlər	36,366	32,763
Yerli maliyyə institutlarından alınmış kreditlər	10,650	3,699
Şikrətlərərsə kredit	7,221	-
Buraxılmış borc qiymətli kağızları	9,971	10,534
Cəmi digər borc alınmış vəsaitlər	169,626	138,587

Təşkilat yuxarıda sadalanan bir sıra banklardan və maliyyə institutlarından alınmış borclarla əlaqədar müəyyən maliyyə şərtlərini yerinə yetirmək öhdəliyi daşıyır. Bu şərtlərə razılaşdırılmış əmsallar, borcun kapitalla nisbəti əmsalı və müxtəlif maliyyə fəaliyyəti ilə bağlı digər əmsallar daxildir.

31 dekabr 2014-cü il tarixinə Təşkilat Beynəlxalq İnkişaf üçün Maliyyə İnstitutu ("BİMI") ilə bağlanmış kredit müqaviləsinə daxil edilən xalis borcun kapitalla nisbəti əmsalının 400%-dən çox olmaması ilə bağlı şərti pozmuşdur.

Bu maliyyə şərtinin pozulması nəticəsində 31 dekabr 2014-cü il tarixinə müddətli borc öhdəliklərinin cəmi 4,673 AZN təşkil etmişdir. Müqavilələrə əsasən maliyyə şərtləri pozulduqda vaxtı çatmış borclar və/və ya tələb əsasında ödənilməli vəsaitlər üçün ehtiyat yaradılmalıdır. 19 dekabr 2014-cü il tarixdə Təşkilat BİMI-dən 31 dekabr 2014-cü il tarixdə bitən il üçün öhdəliklərdən müvəqqəli imtina məktubunu almışdır. 31 dekabr 2014-cü il tarixinə Təşkilat BİMI-dən alınacaq qalıq borcları 25 sayılı qeyddə Maliyyə Riskinin İdarə edilməsi bölməsində ödənişlərlə bağlı risk cədvəlində "3 aya qədər" kateqoriyasında yenidən təsnifləşdirmişdir.

Bu şərtin yerinə yetirilməməsi digər borc alınmış kreditlər üzrə çarpaq defolt şərtlərinə təsir etməmişdir.

31 dekabr 2013-cü il tarixinə Təşkilat tərəfindən heç bir maliyyə şərti pozulmamışdır.

Bu öhdəliklər amortizasiya olunmuş dəyərle ölçülür.

FINCA AZƏRBAYCAN MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI

31 DEKABR 2014-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR
(Başqa qeydlər olmazsa, min Azərbaycan manatı ilə)

18. DİGƏR ÖHDƏLİKLƏR

Digər öhdəliklər aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2014-cü il	31 dekabr 2013-cü il
Digər maliyyə öhdəlikləri:		
Hesablanmış vəsaitlər	1,157	274
Təşkilatlararası xidmət haqqı üzrə kreditor borclar	537	380
İşçilərə ödənilməli vəsaitlər	719	1,519
Qrantlar üzrə öhdəlik	135	164
Ödənilməli royalti	64	761
Digər	204	294
	2,816	3,392
Cəmi digər qeyri-maliyyə öhdəlikləri:		
Ödənilməli mənfəət vergisindən başqa vergilər	510	406
Cəmi digər öhdəliklər	3,326	3,798

Təşkilat FINCA Microfinance Cooperatief U.A-ya lisenziya ilə bağlı royalti ödənişləri etməlidir. Royalti haqları hər ayın əməliyyat gəlirinin faizi kimi hesablanır.

19. SUBORDİNASİYALI BORCLAR

Subordinasiyalı borclar aşağıdakılardan ibarətdir:

	Valyuta	Ödəmə tarixi	Faiz dərəcəsi	31 dekabr 2014-cü il	31 dekabr 2013-cü il
FINCA Microfinance Fund B.V.- dan subordinasiyalı borclar	ABŞ dolları	5 noyabr 2016-cı il	12.54%	5,582	5,577
Cəmi subordinasiyalı borc				5,582	5,577

Təşkilat müflisləşdikdə və ya ləğv edildikdə bu borcun ödənilməsi Təşkilatın bütün digər kreditorlar qarşısında öz öhdəliklərini yerinə yetirməsindən asılı olacaq.

Təşkilat yuxarıda açıqlanan subordinasiyalı borc ilə bağlı maliyyə şərtlərini yerinə yetirmək öhdəliyinə malikdir. Bu şərtlərə razılaşdırılmış əmsallar, borcun səhmdar kapitalına nisbəti və digər maliyyə göstəriciləri daxildir. Təşkilat 31 dekabr 2014 və 2013-cü il tarixlərinə bitən illər ərzində bu şərtlərin hər hansı birini pozmamışdır.

20. SƏHMDAR KAPİTALI

31 dekabr 2014-cü il tarixinə Təşkilatın təsdiq edilmiş və ödənilmiş səhmdar kapitalı 2,906 min AZN olmuşdur. Təşkilat 30 mart 2014-cü il tarixdə əlavə ödənilmiş kapitalı səhmdar kapitalı kimi qeydiyyat almışdır.

2013-cü ildə Təşkilatın səhmdarı olan "FINCA Mikrofinance Cooperatief UA" səhmdar kapitalının artırılması üçün 2,902 min AZN məbləğində sərmayə qoymuşdur. 31 dekabr 2013-cü il tarixinə Təşkilat səhmdar kapitalını qeydiyyatdan keçirmədiyindən bu investisiya əlavə ödənilmiş kapital kimi açıqlanmışdır.

31 dekabr 2014-cü il tarixinə bitən il ərzində 2013-cü ilin nəticələri ilə bağlı olan 1,651 min AZN məbləğində dividendlər Təşkilat tərəfindən elan olunmuş və ödənilmişdir.

FINCA AZƏRBAYCAN MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMIYYƏTI BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI

31 DEKABR 2014-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR
(Başqa qeydlər olmazsa, min Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2013-cü il tarixinə bitən il ərzində 2012-ci ilin nəticələri ilə bağlı olan 2,792 AZN məbləğində dividendlər Təşkilat tərəfindən elan olunmuş və ödənilmişdir.

21. TƏHHÜDLƏR, ŞƏRTİ AKTİV VƏ ÖHDƏLİKLƏR

Adi fəaliyyət zamanı Təşkilat müştərilərin ehtiyaclarını qarşılamaq üçün balansdankənar riskləri olan maliyyə alətləri üzrə müqavilə tərəfi qismində çıxış edir. Dəyişkən kredit riski dərəcəsinə nəzərdə tutan bu alətlər maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əks etdirilmir.

Təşkilat balansda qeyd edilən əməliyyatlar halında olduğu kimi, balansdankənar öhdəlikləri üzərinə götürərək eyni kredit nəzarət və idarəetmə siyasətlərini tətbiq edir.

31 dekabr 2014 və 2013-cü il tarixlərinə şərti öhdəliklər aşağıdakılardan ibarət olmuşdur:

	31 dekabr 2014-cü il	31 dekabr 2013-cü il
Şərti öhdəliklər və kredit öhdəlikləri		
Kreditlər və istifadə olunmamış kredit xətləri üzrə öhdəliklər	75	160
Cəmi şərti öhdəliklər və kredit öhdəlikləri	75	160

Təşkilat tərəfindən müştərilərə kredit xətti çərçivəsində kreditlərin verilməsi fərdi qaydada təsdiq olunur və borcaların maliyyə nəticələri, borca xidmət qabiliyyəti və digər şərtlərdən asılıdır.

31 dekabr 2014-cü və 2013-cü il tarixlərinə istifadə edilməmiş belə kredit xətləri müvafiq olaraq 75 min AZN və 160 min AZN təşkil etmişdir.

Məhkəmə prosesləri – Təşkilat vaxtaşırı adi fəaliyyəti müddətində müştərilər və müqavilə tərəflərinin irəli sürdüyü iddialarla üzleşir. Rəhbərlik belə düşünür ki, heç bir yığılmamış mühüm itkilər baş verməyəcək və müvafiq olaraq bu maliyyə hesabatlarında ehtiyatlar nəzərdə tutulmamışdır.

Vergiqoyma – Azərbaycan Respublikasının ticarət, o cümlədən vergi qanunvericiliyi birdən çox təsirlərə yol verə bilər. Bundan başqa, biznes fəaliyyəti ilə əlaqədar olaraq vergi orqanlarının öz mülahizələrinə görə qərar vermələri riski də mövcuddur. Təşkilat rəhbərliyinin biznes fəaliyyəti ilə əlaqədar öz mülahizələrinə əsaslanan müəyyən mövqeyi vergi orqanları tərəfindən birmənalı qarşılanmadıqda, Təşkilat üçün əlavə vergilər, cərimələr və faizlər hesablanı bilər.

Belə qeyri-müəyyənlik halları maliyyə alətlərinin qiymətləndirilməsi, dəyərsizləşmə üzrə zərər üçün ehtiyatların qiymətləndirilməsi və sövdələşmələrin bazar qiymətinin müəyyənləşdirilməsi ilə bağlı ola bilər. Bundan başqa, belə qeyri-müəyyənlik vergiyə cəlb olunan mənfəətin natamam hesablanması olaraq ehtiyat üzrə müvafiq fərqin qiymətləndirilməsi, habelə müştərilərə verilmiş kreditlər və debitor borcları üzrə dəyərsizləşmə zərəri üçün ehtiyatların geri qaytarılması ilə də bağlı ola bilər. Təşkilatın rəhbərliyi ödəniləcək vergi məbləğlərinin hesablandığını düşünür, buna görə də, maliyyə hesabatlarında heç bir ehtiyat nəzərdə tutulmamışdır.

Ümumiyyətlə, vergi ödəyiciləri audit ilindən əvvəlki üç təqvim ili üzrə vergi auditindən keçməlidirlər. Lakin, tamamlanmış audit yoxlamaları yuxarı səviyyəli vergi müfəttişlərinin aşağı dərəcəli vergi müfəttişləri tərəfindən əldə olunan vergi auditinin nəticələrini yoxlamaq məqsədilə həyata keçirilən sonrakı əlavə audit yoxlamalarının olması ehtimalını istisna etmir. Cinayət işinin araşdırılması zamanı iddia müddəti məhkəmənin qərarına əsasən yeddi ilədək uzadıla bilər.

**FINCA AZƏRBAYCAN MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI**

**31 DEKABR 2014-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR
(Başqa qeydlər olmazsa, min Azərbaycan manatı ilə)**

Fəaliyyət mühiti – Azərbaycan kimi inkişaf etməkdə olan ölkələrin bazar mühiti inkişaf etmiş ölkələrlə müqayisədə müxtəlif risklərə, o cümlədən iqtisadi, siyasi, sosial, hüquqi və qanunvericilik ilə bağlı risklərə daha çox məruz qalırlar. Azərbaycanda biznes fəaliyyətinə təsir edən qanun və qaydalar sürətlə dəyişməkdədir, vergi qanunvericiliyi və tənzimləyici baza isə müxtəlif formada şərh olunur. Azərbaycanın gələcək iqtisadi kursuna dövlət tərəfindən qəbul edilən maliyyə və monetar siyasətlər, eləcə də hüquq, idarəetmə və siyasi mühitdəki dəyişikliklər mühüm təsir göstərir.

Azərbaycan külli miqdarda neft və qaz məhsullarının istehsalçısı və ixracatçısı olduğuna görə, ölkə iqtisadiyyatı, xüsusi olaraq, 2014-cü il ərzində dünya bazarlarında əhəmiyyətli dərəcədə əhəmiyyətli dərəcədə azalmış neft və qaz qiymətlərinə qarşı həssasdır. Rəhbərlik qiymətdəki istənilən gələcək dəyişikliklərin Təşkilatın maliyyə vəziyyətinə təsirini düzgün qiymətləndirmək iqtidarında deyil.

22. ƏLAQƏLİ TƏRƏFLƏRLƏ ƏMƏLİYYATLAR

Təşkilat ilə digər əlaqəli tərəflər arasında əməliyyatların təfərrüatları aşağıda açıqlanır:

	31 dekabr 2014-cü il		31 dekabr 2013-cü il	
	Əlaqəli tərəflərlə qalıqlar	Maliyyə hesabatı müddəası üzrə cəmi kateqoriya	Əlaqəli tərəflərlə qalıqlar	Maliyyə hesabatı müddəası üzrə cəmi kateqoriya
Digər aktivlər		7,893		982
- Ana müəssisə	-		122	
Digər öhdəliklər		3,326		3,798
- Ana müəssisə	703		1,793	
Digər borc alınmış vəsaitlər		169,626		138,587
- Ana müəssisə	7,221		-	

Təşkilatın əsas idarəedici heyətinə edilmiş ödənişlər aşağıdakı kimi olmuşdur:

	31 dekabr 2014-cü il tarixində bitən il		31 dekabr 2013-cü il tarixində bitən il	
	Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar	Maliyyə hesabatı müddəası üzrə cəmi kateqoriya	Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar	Maliyyə hesabatı müddəası üzrə cəmi kateqoriya
Əsas idarə heyətinə ödənişlər:				
- işçilərə qısamüddətli ödənişlər	754	36,967	891	30,035
Cəmi	<u>754</u>	<u>36,967</u>	<u>891</u>	<u>30,035</u>

**FINCA AZƏRBAYCAN MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI**

**31 DEKABR 2014-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR
(Başqa qeydlər olmazsa, min Azərbaycan manatı ilə)**

31 dekabr 2014-cü və 2013-cü il tarixlərinə bitən illər üzrə mənfəət və ya zərər haqqında hesabatda əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar üzrə aşağıdakı məbləğlər tanınmışdır:

	31 dekabr 2014-cü il tarixində bitən il		31 dekabr 2013-cü il tarixində bitən il	
	Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar	Maliyyə hesabatı müddəası üzrə cəmi kateqoriya	Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar	Maliyyə hesabatı müddəası üzrə cəmi kateqoriya
İnzibati və digər əməliyyat xərcləri - Ana müəssisə	5,071	36,967	4,572	30,035
Faiz xərci - Ana müəssisə	32	14,993	-	11,085

23. Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri

MHBS-ı ədalətli dəyəri qiymətləndirmə tarixində bazar iştirakçıları arasındakı əməliyyat üzrə aktivin satılması üçün alınmış və ya öhdəliyin ötürülməsi üçün ödənilmiş qiymət kimi müəyyən edir.

Təşkilatın maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəliklərinin ədalətli dəyəri dövrü olaraq ədalətli dəyərlə ölçülür.

Təşkilatın bəzi maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri hər hesabat dövrünün sonunda ədalətli dəyərlə qiymətləndirilir. Aşağıdakı cədvəl sizə bu maliyyə aktivlərinin və maliyyə öhdəliklərinin müəyyən edilməsi üsulları (xüsusilə, qiymətləndirmə vasitələri və istifadə olunan materiallar) haqqında məlumat verir.

Maliyyə öhdəlikləri	Ədalətli dəyər ierarxiyası	
	31 dekabr 2014-cü il	31 dekabr 2013-cü il
Derivativ maliyyə öhdəlikləri	1,741	990
		Səviyyə 2

Gələcək pul daxilolmaları forvard valyuta məzənnələri əsasında (hesabat dövrünün sonunda müşahidə olunan forvard valyuta məzənnələri) və müxtəlif tərəflərin kredit riskini əks etdirən dərəcə ilə diskontlaşdırılmış müqavilə üzrə forvard dərəcələri əsasında hesablanır.

Dövr ərzində 1-ci və 2-ci səviyyə arasında köçürmələr olmamışdır.

Dövrü olaraq ədalətli dəyərlə ölçülməyən (lakin ədalətli dəyər açıqlamaları tələb olunan) maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəliklərinin ədalətli dəyəri

Aşağıdakı metodlar və fərziyyələr Təşkilat tərəfindən ədalətli dəyərlə ölçülməyən maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərinin hesablanması üçün istifadə olunur:

3 ay ərzində müddəti başa çatan aktivlər və öhdəliklər üzrə balans dəyəri onların ödəmə müddətləri nisbətən daha qısamüddətli olduğundan təxminən onların ədalətli dəyərini əks etdirir. Bütün başqaları üçün isə ədalətli dəyər ilin sonuna olan müvafiq bazar dərəcələri ilə diskontlaşdırılmış və Təşkilatın və ya qarşı tərəfin kredit riskinə düzəlişlər etməklə təxmin edilən gələcək pul daxilolmalarının ilkin dəyəri kimi hesablanır.

**FINCA AZƏRBAYCAN MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI**

**31 DEKABR 2014-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR
(Başqa qeydlər olmazsa, min Azərbaycan manatı ilə)**

Müştərilərə verilmiş kreditlər – müvafiq ilin sonuna olan bazar dərəcələrindən istifadə edərək fərdi kreditlər üzrə hesablanmış gələcək pul daxilolmalarını təxmin edilən ödəmə müddətləri üzrə diskontlaşdırmaqla hesablanmışdır.

Digər borc alınmış vəsaitlər - müvafiq ilin sonuna olan bazar dərəcələrindən istifadə edərək fərdi kreditlər üzrə hesablanmış pul daxilolmalarını təxmin edilən ödəmə müddətləri üzrə diskontlaşdırmaqla hesablanmışdır.

Subordinasiyalı borclar – müvafiq ilin sonuna olan bazar dərəcələrindən istifadə edərək fərdi kreditlər üzrə hesablanmış pul daxilolmalarını təxmin edilən ödəmə müddətləri üzrə diskontlaşdırmaqla hesablanmışdır.

Aşağıdakı cədvəldə maliyyə aktivlərinin və maliyyə öhdəliklərinin təxmini ədalətli dəyərləri açıqlanır.

	31 dekabr 2014-cü il		31 dekabr 2013-cü il	
	Balans dəyəri	Ədalətli dəyər, səviyyə 2	Balans dəyəri	Ədalətli dəyər, səviyyə 2
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	18,113	18,113	13,495	13,495
Banklardakı müddətli depozitlər	7,026	7,026	3,959	3,959
Müştərilərə verilmiş kreditlər	184,576	198,699	160,830	173,331
Digər maliyyə aktivləri	6,723	6,723	161	161
CƏMI MALİYYƏ AKTİVLƏRİ	216,438	230,561	178,445	190,946
Digər borc alınmış vəsaitlər	169,626	173,321	138,587	139,574
Digər maliyyə öhdəlikləri	2,816	2,816	3,392	3,392
Subordinasiyalı borclar	5,582	6,258	5,577	6,751
CƏMI MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ	178,024	182,395	147,556	149,717

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri, banklardakı müddətli depozitlər, digər maliyyə aktivləri və digər maliyyə öhdəliklərinin balans dəyərləri onların ödəmə müddətləri nisbətən daha qısamüddətli olduğundan bazar şərtləri ilə belə alətlər üzrə müqavilələrin bağlanması zamanı təxminən onların ədalətli dəyərini əks etdirir.

24. KAPİTAL RİSKİNİN İDARƏDİLMƏSİ

Təşkilat borc və kapital balansının optimallaşdıraraq səhmdarlarının gəlirlərini artırmaqla yanaşı onun fasiləsizlik prinsipi əsasında fəaliyyət göstərə biləcəyini təmin etmək məqsədilə öz kapitalının idarə edilməsini həyata keçirir.

Hazırda Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı bank olmayan kredit təşkilatları üçün heç bir kapital tələbləri qoymamışdır. Təşkilatın kapitalının idarə edilməsi ilə bağlı rəhbərliyin aşağıdakı məqsədləri vardır: Təşkilatın fasiləsiz fəaliyyətinin təmin edilməsi habelə kreditörün və investorların maliyyə şərtlərini yerinə yetirmək məqsədilə vəsaitlərin saxlanması. Bu Təşkilatın İdarə Heyətinin Sədri və mühasib tərəfindən yoxlanılaraq imzalanmış müvafiq hesablamları əks etdirən aylıq hesabatlar əsasında planlaşdırılmış və faktiki məlumat ilə bağlı gündəlik icra olunur.

FINCA AZƏRBAYCAN MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMIYYƏTİ BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI

31 DEKABR 2014-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR
(Başqa qeydlər olmazsa, min Azərbaycan manatı ilə)

25. RİSKİN İDARƏ EDİLMƏSİ QAYDALARI

Risklərin idarə edilməsi Təşkilatın bankçılıq fəaliyyəti üçün mühüm hesab edilir və Təşkilatın əməliyyatlarının əsas hissəsini təşkil edir. Təşkilatın əməliyyatlarına xas olan əsas risklər aşağıdakılarla bağlıdır:

- Kredit riskləri;
- Likvidlik riski;
- Bazar riski.

Təşkilat effektiv və səmərəli riskin idarəedilməsi prosesinin tətbiqinin önəmli olması faktını qəbul edir. Buna nail olmaq üçün Təşkilat riskin idarəedilməsi çərçivəsini yaratmışdır ki, bunun əsas məqsədi Təşkilatı risklərdən qorumaqdan və Təşkilata qarşında qoyulmuş fəaliyyət məqsədlərinə nail olması üçün imkan yaratmaqdan ibarətdir.

Riskin idarə edilməsi strukturu

İdarə Heyəti risklərin müəyyən edilməsi və onlara nəzarət üçün əsas məsul tərəfdir. lakin ayrı-ayrı qurumlar risklərin idarə edilməsinə və onların monitorinqinə görə məsuliyyət daşıyır. İdarə Heyəti ümumi risklərin idarə edilməsi yanaşmasına və risk strategiyalarının və prinsiplərinin təsdiq edilməsinə cavabdehdir.

Audit Komitəsi Daxili Audit tərəfindən təqdim olunmuş risk məsələləri ilə bağlı hesabatları rüblük əsasda nəzərdən keçirir və aşkar olunmuş məsələlərin həlli üçün rəhbərlik tərəfindən verilən təlimatlara əməl edir. Həmçinin Audit Komitəsi kənar auditorlar tərəfindən aşkar olunmuş məsələlərin müzakirəsində də iştirak edir.

Riskin idarə edilməsi sahəsində əlavə tədbirlərin görülməsi üçün, Təşkilat daxilində daimi işçi komitələri yaradılır:

Aktiv və öhdəliklərin İdarə edilməsi Komitəsi ("AÖİK") – Komitə növbəti 12 ay üçün proqnozlaşdırılan likvidlik göstəricilərini hər ay nəzərdən keçirir. Likvidliklə bağlı proqnozlar kreditlərin ödənilməsi səviyyələrinə, gözlənilən maliyyələşdirmə planlarına və digər gözlənilən pul vəsaitlərinin hərəkətlərinə əsaslanır. AÖİK yeni kreditlərlə bağlı qərarlar qəbul edir, banklarla və maliyyə institutları ilə əməliyyatlar üçün açıq valyuta mövqeyini və müqavilə şərtlərinin hədlərini müəyyən edir, kreditlərlə maliyyə şərtlərinə nəzarət edir, aktivlərin və öhdəliklərin ödəmə müddətləri ilə bağlı məsələləri təhlil edir və fərqlərin aradan qaldırılması üçün Maliyyə Departamentinə tövsiyələr verir. Maliyyə Departamenti Təşkilatın aktiv və öhdəliklərinin gündəlik idarə edilməsinə, Təşkilatın likvidlik mövqeyinin hesablanması və planlaşdırılmasına, pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin Təşkilatın əməliyyat bölmələri arasında yenidən bölüşdürülməsinə cavabdehdir.

Maliyyə Departamenti AÖİK tərəfindən müəyyən olunmuş hədlərin və likvidlik əmsallarının tətbiqinə, habelə AÖİK tərəfindən likvidlik riskinin optimallaşdırılması üçün qəbul edilmiş qərarların həyata keçirilməsinə nəzarət edir.

Daxili Audit riskin idarə edilməsi prosesinin müstəqil yoxlanmasını həyata keçirir, aşkar olunan çatışmazlıqlar barədə rəhbərliyi məlumatlandırır və riskin idarə edilməsi prosesinin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı müvafiq tövsiyələr verir.

Riskin idarə edilməsi metodunun seçilməsi Təşkilatın maliyyə vəziyyətinə mənfi təsir göstərə biləcək risklərin əhəmiyyətliliyini və ya mümkünlüyünü müəyyən edən risk göstəricilərindən asılıdır. Təşkilat hər bir riski ayrı-ayrılıqda təhlil edərək qiymətləndirməkdən əlavə məcmu riskləri də müəyyən edir. Beləliklə də, aşağıdakı riskin idarə edilməsi metodları tətbiq olunur:

- Ödəmə müddəti ilə bağlı faiz dərəcəsi riski və aktivlərin və öhdəliklərin faiz dərəcəsi üzrə çatışmazlıqların təhlili,
- Xarici və yerli valyuta ilə ödənişlər üzrə likvidlik riski ilə bağlı çatışmazlıqların təhlili; likvidlik əmsallarının təhlili, likvidlik ehtiyatının müəyyən edilməsi;

FINCA AZƏRBAYCAN MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI

31 DEKABR 2014-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR
(Başqa qeydlər olmazsa, min Azərbaycan manatı ilə)

- Xarici valyuta ilə ödənişlər üzrə valyuta riski ilə bağlı çatışmazlıq təhlili, valyuta mövqeyinin təhlili;
- Kredit portfelinin kredit riski təhlili və kredit riski əmsalları;
- Təşkilatın maliyyə vəziyyətinə təsir edən bütün əməliyyatlar üçün əməliyyat riski, tətbiq edilən əməliyyatların tamamlanması üçün lazımı fəaliyyətlərin ayrılmasını (başlanma, icra etmə, və nəzarət) təmin edən sistemlər

Riskin ölçülməsi qaydaları Təşkilatın fəaliyyəti zamanı yarana biləcək ehtimal olunan zərəri əks etdirir. Hər ay ayrı-ayrı risklərin təhlili əsasında Maliyyə departamenti risklərin hazırkı vəziyyəti və əsas göstəricilər barədə nəticələr hazırlayır. Xüsusilə də, hər ay AÖİK iclasında faiz dərəcəsi, likvidlik, valyuta və digər bazar riskləri hesabat olunur.

Əməliyyat risklərinin statusu (əməliyyat - texnoloji, hüquqi, strateji, nüfuzla bağlı risk) haqqında məlumat da həmçinin İdarə Heyətinə hesabat olunur. Bu hesabatlar İdarə Heyətinin və Audit Komitəsinin keçirilən rüblük iclaslarında təhlil edilir.

Risk nəticələrinin zəiflədilməsi

Təşkilat risklərin azaldılması üçün başqaları ilə yanaşı aşağıdakı metodlardan istifadə edir:

- Kredit risklərinin azaldılması üçün zəmanətlərin və girovların alınması;
- Diversifikasiya (müxtəliflik) bir-biri ilə əlaqəsi olmayan aktivlərin seçilməsi.

Kredit riski

Təşkilat kredit riskinə məruz qalır ki, bu da maliyyə aləti üzrə bir tərəfin öz öhdəliklərini yerinə yetirə bilməməsi və bunun digər tərəfə maliyyə zərərinin dəyməsi ilə nəticələnməsindən yaranan riskdir. Rəhbərlik kredit riskinin idarə edilməsi öhdəliyini Kredit Departamentinə həvalə etmişdir ki, o da aşağıdakılara cavabdehdir:

- Şöbələrlə məsləhətləşməklə kredit siyasətlərinin formalaşdırılması, girov tələbləri, kreditin qiymətləndirilməsi, riskin dərəcələrə bölünməsi və məruzə edilməsi, sənədləşmə və hüquqi prosedurlar habelə hüquqi prosedurlar və qanunla müəyyən olunmuş normativ tələblərə əməl olunması.
- Kredit müqavilələrinin təsdiqi və yenilənməsi üçün təsdiqetmə strukturunun yaradılması. Təsdiqləmə hədləri şöbələrin kredit heyəti üzrə bölüşdürülmüşdür. Daha iri həcmli kredit müqavilələri Kredit Departamenti və ya İdarə Heyəti tərəfindən, hansı uyğun olarsa, təsdiqetməni tələb edir.
- Kredit riskinin yoxlanılması və qiymətləndirilməsi. Kredit Departamenti aidiyyəti şöbələr tərəfindən müştərilərə təqdim edilməzdən əvvəl müəyyən olunmuş hədləri aşan bütün kredit risklərini qiymətləndirir. Müqavilələrin yenilənməsi və təhlili eyni yoxlama prosesindən keçməlidir.
- Qarşı tərəflərin coğrafi və sənaye (kreditlər və avanslar üçün) riskləri cəmləşməsinin təsirini məhdudlaşdırmaq.
- Təşkilatın üzvləşdiyi maliyyə itkisi riskinin dərəcəsinə görə riskləri kateqoriyalara bölmək və rəhbərliyin diqqətini eyni vaxtda baş verən risklərə yönəltmək məqsədilə risk dərəcələnməsi sisteminin yaradılması və saxlanması. Xüsusi kredit risklərinə qarşı dəyərsizləşmə ehtiyatlarının tələb oluna biləcəyini müəyyən etmək üçün risklərin dərəcələrə bölünməsi sistemindən istifadə olunur. Risklərin dərəcələrə bölünməsinin hazırkı strukturu gecikmə riskinin müxtəlif dərəcələrini və risklərin azaldılması üzrə girov yaxud digər vasitələrin olmasını əks etdirən bir neçə dərəcədən ibarətdir. Risk dərəcələrinin müəyyən edilməsinə görə məsuliyyət müvafiq olaraq baş təsdiqedicisi direktorun komitənin üzərinə düşür. Risk dərəcələri müntəzəm olaraq nəzərdən keçirilir.
- Təşkilat üzrə kredit riskinin idarə olunmasında ən qabaqcıl təcrübəni təşviq etmək üçün şöbələrə məsləhət, təlimat, mütəxəssis səriştəsinin verilməsi.

FINCA AZƏRBAYCAN MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMIYYƏTI BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI

31 DEKABR 2014-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR
(Başqa qeydlər olmazsa, min Azərbaycan manatı ilə)

Hər bir filialdan Təşkilatın kredit siyasəti və prosedurlarını Kredit Şöbəsinin verdiyi kredit təsdiqləmə səlahiyyətləri çərçivəsində tətbiq etmək tələb olunur. Hər bir filialın kredit ilə əlaqədar bütün məsələləri Təşkilatın rəhbərliyi və kredit şöbəsinə müraciət etməli və kredit şöbəsinə müraciət etməli meneceri vardır.

Hər bir filial ona aid kredit portfelinin keyfiyyəti və fəaliyyətinə hələ də mərkəzdən təsdiqlənməli risklər də daxil olmaqla, portfelindəki bütün kredit risklərinə nəzarətin təmin edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır.

Kreditlərin ayrılması üzrə öhdəliklər kredit, zəmanət və ya akkreditiv formasında çıxış edən istifadə edilməmiş kredit vəsaitlərindən ibarətdir. Balansdankənar maliyyə alətləri üzrə kredit riski müqavilə tərəfinin müqavilə şərtləri və müddəalarına əməl edə bilməməsi nəticəsində zərərin baş verməsi mümkünlüyü kimi müəyyən olunur.

Kreditin ayrılması öhdəliyi üzrə kredit riskinə gəldikdə isə, Təşkilat realizə edilməmiş belə öhdəliklərin ümumi məbləğinə bərabər potensial zərər riski ilə üzləşir.

Lakin, zərərin ehtimal edilən məbləği Cəmi istifadə edilməmiş kredit öhdəliklərindən azdır.

Təşkilat maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat və maliyyə alətlərində olduğu kimi, riskin təsir nəticələrinin yumşaldılması üçün limitləri və cari monitorinq prosesini tətbiq etməklə kreditlərin verilməsinin təsdiqlənməsi proseduruna əsaslanan eyni kredit siyasətini şərti öhdəliklərə də qarşı istifadə edir.

Təşkilat balansdankənar uçotda əks etdirilən şərti öhdəliklərin ödəniş müddətinə qədər dövrü nəzarətdə saxlayır, çünki daha uzunmüddətli öhdəliklər qısamüddətli kredit öhdəlikləri ilə müqayisədə daha çox kredit riski dərəcəsinə müraciət qalır.

Kredit riskinə maksimal müraciət həddi

Təşkilatın kredit riskinə müraciət həddi əhəmiyyətli dərəcədə dəyişir və həm fərdi risklərdən, həm də ümumi bazar iqtisadiyyatı risklərindən asılıdır.

Aşağıdakı cədvəldə balans hesabatı, eləcə də balansdan kənar hesabatda əks etdirilən maliyyə aktivləri ilə bağlı kredit riskinə maksimal müraciət həddi göstərilir. Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əks etdirilən maliyyə aktivləri halında kredit riskinə maksimal müraciət həddi həmin aktivlərin hər hansı əvəzləşdirmədən və girov sövdələşməsindən qabaq balans dəyərində bərabərdir. Təşkilatın şərti öhdəlikləri və kreditin ayrılması ilə bağlı öhdəlik üzrə kredit riskinə maksimal müraciət həddi isə, qarşı tərəfin öhdəliklərini yerinə yetirmədiyini təqdirdə həmin alətlərin müqavilə üzrə məbləğlərindən ibarət olur ki, bu halda da qarşı iddialar, girov və təminatlar dəyərini itirir.

	Riskə maksimal müraciət həddi	Qoyulmuş girov	Xalis müraciət həddi
31 dekabr 2014-cü il			
Banklardakı nağd vəsaitlər	16,774	-	16,774
Banklardakı müddətli depozitlər	7,026	-	7,026
Müştərilərə verilmiş kreditlər	184,576	(62,834)	121,742
Digər maliyyə aktivləri	6,723	-	6,723
Kreditlər və istifadə olunmamış kredit xətləri üzrə öhdəliklər	75	-	75
31 dekabr 2013-cü il			
Banklardakı nağd vəsaitlər	13,339	-	13,339
Banklardakı müddətli depozitlər	3,959	-	3,959
Müştərilərə verilmiş kreditlər	160,830	(45,503)	115,327
Digər maliyyə aktivləri	161	-	161
Kreditlər və istifadə olunmamış kredit xətləri üzrə öhdəliklər	160	-	160

FINCA AZƏRBAYCAN MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMIYYƏTİ
BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI

31 DEKABR 2014-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR
(Başqa qeydlər olmazsa, min Azərbaycan manatı ilə)

Balansdankənar risk

Təşkilat balans uçotu halında olduğu kimi, əsas etibarlı ilə, balansdan kənar müddəalar halında da risklərin idarə edilməsi üzrə eyni siyasətləri tətbiq edir. Kreditlərin ayrılmasına öhdəliklər halında isə, həmçinin kredit və avanslar halında olduğu kimi, müştərilər və qarşı tərəflər ilə bağlı eyni kredit riskinin idarə edilməsi siyasətləri tətbiq olunur. Girov qarşı tərəfin imkanları və eməliyyatın mahiyyətindən asılı olaraq tələb edilə bilər.

Coğrafi cəmləşmə

Aktiv və Öhdəliklərin İdarə Edilməsi Komitəsi (AÖİK) qanunvericilik və qanuni tənzimləmə arenasında müşahidə olunan risklərə nəzarət edir və onların Təşkilatın fəaliyyətinə təsirini qiymətləndirir. Belə yanaşma Təşkilata Azərbaycan Respublikasının investisiya mühitindəki dəyişikliklərdən yaranan itkiləri minimuma endirmək imkanı yaradır.

Aktiv və öhdəliklərin coğrafi cəmləşməsi aşağıda göstərilir:

	Azərbaycan Respublikası	İƏİT ölkələri	31 dekabr 2014-cü il Cəmi
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	18,113	-	18,113
Banklardakı müddətli depozitlər	7,026	-	7,026
Müştərilərə verilmiş kreditlər	184,576	-	184,576
Digər maliyyə aktivləri	6,723	-	6,723
CƏMI MALİYYƏ AKTİVLƏRİ	216,438	-	216,438
Mənfəət və ya zərərde ədalətli dəyərlə qeyd olunmuş maliyyə öhdəlikləri	175	1,566	1,741
Digər borc alınmış vəsaitlər	20,621	149,005	169,626
Digər maliyyə öhdəlikləri	2,112	704	2,816
Subordinasiyalı borc	-	5,582	5,582
CƏMI MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ	22,908	156,857	179,765
XALIS MÖVQE	193,530	(156,857)	

	Azərbaycan Respublikası	İƏİT ölkələri	31 dekabr 2013-cü il Cəmi
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	13,495	-	13,495
Banklardakı müddətli depozitlər	3,959	-	3,959
Müştərilərə verilmiş kreditlər	160,830	-	160,830
Digər maliyyə aktivləri	51	110	161
CƏMI MALİYYƏ AKTİVLƏRİ	178,335	110	178,445
Mənfəət və ya zərərde ədalətli dəyərlə qeyd olunmuş maliyyə öhdəlikləri	-	990	990
Digər borc alınmış vəsaitlər	14,250	124,337	138,587
Digər maliyyə öhdəlikləri	1,456	1,936	3,392
Subordinasiyalı borc	-	5,577	5,577
CƏMI MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ	15,706	132,840	148,546
XALIS MÖVQE	162,629	(132,730)	

FINCA AZƏRBAYCAN MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMIYYƏTİ BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI

31 DEKABR 2014-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR
(Başqa qeydlər olmazsa, min Azərbaycan manatı ilə)

Girov

Tələb olunan girovun məbləği və növü qarşı tərəf ilə bağlı kredit riskinin qiymətləndirilməsindən asılı olaraq müəyyənləşdirilir. Girov növlərinin qəbul edilə bilməsi və qiymətləndirmə parametrlərinə dair qaydalar tətbiq olunur.

Fiziki şəxslərə kreditlərin verilməsi üçün komissiyalar daşınmaz əmlak, mal-material ehtiyatları və şəxsi zəmanətlər kimi qəbul edilmiş əsas girov növlərinə hesablanır.

Rəhbərlik girovun bazar dəyərini nəzarətdə saxlayır, baza sazişinə əsasən əlavə girov tələb edir, habelə dəyərsizləşmə zərəri üçün ehtiyatın müvafiq məbləğdə olduğunu təhlil etdiyi müddətdə aldığı girovun bazar qiymətlərinə nəzarət edir.

Aşağıdakı cədvəldə Təşkilatın saxladığı vaxtı keçməmiş və dəyərsizləşməmiş maliyyə aktivlərinin kredit reytingləri təhlil edilir:

31 dekabr 2014-cü il	BB	B+	BBB-	Reytingsiz	Cəmi
Banklardakı nağd vəsaitlər	-	16,799	-	1,314	18,113
Banklardakı müddətli depozitlər	-	-	2,491	4,535	7,026
Müştərilərə verilmiş kreditlər	-	-	-	184,576	184,576
Digər maliyyə aktivləri	6,681	-	-	42	6,723
31 dekabr 2013-cü il	BB	B+	BBB-	Reytingsiz	Cəmi
Banklardakı nağd vəsaitlər	9,720	3,620	-	155	13,495
Banklardakı müddətli depozitlər	1,582	-	-	2,377	3,959
Müştərilərə verilmiş kreditlər	-	-	-	160,830	160,830
Digər maliyyə aktivləri	-	-	-	161	161

Təşkilat beynəlxalq agentliklər tərəfindən reyting dərəcəsi müəyyən edilməmiş qarşı tərəflərlə bir çox sövdələşmələr bağlayır. Təşkilat qarşı tərəflərin beynəlxalq reyting agentliklərinin təqdim etdiyi reyting göstəriciləri ilə müqayisə oluna biləcək səviyyədə reyting dərəcələrini müəyyən etməyə imkan yaradan daxili modellərini işləyib hazırlamışdır.

Borcalanların qiymətləndirilməsi metodologiyası aşağıdakı meyarlara əsaslanır: təhsil, məşğuliyyəti, maliyyə vəziyyəti, kredit tarixçəsi, borcalanın sahib olduğu mülkiyyət. Əldə olunmuş məlumat əsasında kreditin ən yüksək həddi hesablanır. Kreditin ən yüksək həddi borcalana borc təzyiqi əmsalı ilə hesablanır.

Müştərilərə verilmiş kreditlərdən başqa maliyyə aktivləri Fitch, Standard & Poor's və Moody's kimi beynəlxalq reyting agentlikləri tərəfindən buraxılmış cari kredit reytingləri əsasında dərəcələrə bölünür. AAA ən yüksək mümkün reyting dərəcəsi hesab edilir. İnvestisiya dərəcəli maliyyə aktivlərinin reytingi BB-dan BBB-ya kimi dəyişir. Reytingi BBB-dan aşağı olan maliyyə aktivləri qeyri-investisiya dərəcəli aktiv kimi təsnifləşdirilir.

FINCA AZƏRBAYCAN MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI

31 DEKABR 2014-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR
(Başqa qeydlər olmazsa, min Azərbaycan manatı ilə)

Aşağıdakı cədvəllərdə müştərilərə verilən ödəmə müddəti keçmiş, lakin dəyərsizləşməmiş kreditlərin təhlili göstərilmişdir.

Kateqoriya	Ödənişi 1 ayadək gecikdirilmiş	Cəmi 31 dekabr 2014-cü il
Vaxtı keçmiş lakin dəyərsizləşməmiş kreditlər	3,425	3,425

Kateqoriya	Ödənişi 1 ayadək gecikdirilmiş	Cəmi 31 dekabr 2013-cü il
Vaxtı keçmiş lakin dəyərsizləşməmiş kreditlər	1,867	1,867

Yenidən razılaşıdırılmış kreditlər və avanslar

Ümumiyyətlə kreditlər və avanslar müştəri ilə davamlı əlaqələrin bir hissəsi kimi və ya borcunun maliyyə vəziyyətindəki mənfi dəyişikliklərə cavab olaraq yenidən razılaşıdırılır. Sonuncu halda, yenidən razılaşıdırılma ödəniş tarixinin və ya geri ödəmə planlarının dəyişməsi ilə nəticələnə bilər.

Bu aktivin vaxtı keçmiş qalması faiz və əsas məbləğ üzrə yenidən razılaşıdırılmış ödənişlər aktivin ilkin balans dəyərini bərpa edə bilmədiyi halda onların ayrı-ayrılıqda dəyərsizləşməsi ilə nəticələnəcək. Digər hallarda, yenidən razılaşıdırma yeni müqaviləyə gətirib çıxara bilər ki, bu da artıq yeni kredit hesab olunur.

Sərtləri yenidən razılaşıdırılmış maliyyə aktivlərinin növləri üzrə balans dəyəri

Aşağıdakı cədvəldə yenidən razılaşıdırılmış maliyyə aktivlərinin növlər üzrə balans dəyərləri göstərilir:

Maliyyə aktivlərinin növü	31 dekabr 2014-cü il	31 dekabr 2013-cü il
Müştərilərə verilmiş kreditlər	441	511

Təşkilat ölkə daxilində müştərilərə verilmiş kreditlərlə bağlı kredit riskinə məruz qalır. Təşkilatda müəyyən olunan kredit hədləri və kredit ödəmə qabiliyyətini əhatə edən riskin idarə edilməsi qaydalarının pozulmaması məqsədilə bu riskin mütəmadi monitorinqi aparılır.

Likvidlik riski

Likvidlik riskinin idarə edilməsi

Likvidlik riski ödəniş vaxtı çatdıqda maliyyə alətləri ilə bağlı maliyyə öhdəliklərinin yerinə yetirilməsi üçün kifayət qədər vəsaitlərin mövcud olması ilə bağlı riskdir.

AÖİK (aktivlər və Öhdəliklər İdarə edilməsi Komitəsi) belə növ riskləri ödəniş müddətinin təhlili yolu ilə nəzarətdə saxlamaqla Təşkilatın növbəti maliyyə ili üçün strategiyasını müəyyənləşdirir.

Likvidlik riskini idarə etmək üçün Təşkilat aktivlər/öhdəliklərin idarə olunması prosesinin bir hissəsi olaraq müştərilər və Təşkilatın əməliyyatları üzrə gözlənilən gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin gündəlik monitorinqini həyata keçirir.

İdarə Heyəti digər borcların minimum səviyyəsi ilə bağlı tələbin qarşılınması üçün ödəniş müddəti çatmış vəsaitlər üzrə minimal məbləğ hədlərini və belə tələblər gözlənilməz məbləğlərdə irəli sürüldüyü təqdirdə onların təmin edilməsi üçün istifadəyə hazır olmalı digər borc vəsaitlərinin minimal məbləğinə qarşı məhdudiyətlər müəyyənləşdirir.

Likvidlik riskinin və faiz dərəcəsi riskinin təhlili aşağıdakı cədvəldə təqdim olunur. Aşağıda təqdim olunan məlumat Təşkilatın əsas idarə heyətinə verilmiş daxili məlumatlara əsaslanır.

FINCA AZƏRBAYCAN MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMIYYƏTI
BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI

31 DEKABR 2014-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR
(Başqa qeydlər olmazsa, min Azərbaycan manatı ilə)

	Effektiv faiz dərəcəsi	3 aya qədər	3 aydan 6 aya qədər	7 aydan 1 ilə qədər	1 ildən 3 illəyə	3 ildən artıq	31 dekabr 2014-cü il Cəmi
MALİYYƏ AKTİVLƏRİ							
Faiz dərəcəli alətlər							
Banklardakı müddətli depozitlər	8.32%	2,148	4,878	-	-	-	7,026
Müştərilərə verilmiş kreditlər	33.51%	55,749	44,235	57,516	27,020	56	184,576
Cəmi faiz hesablanan maliyyə aktivləri		57,897	49,113	57,516	27,020	56	191,602
Faiz hesablanmayan maliyyə aktivləri							
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri		18,113	-	-	-	-	18,113
Digər maliyyə aktivləri		42	-	-	6,681	-	6,723
Cəmi faiz hesablanmayan maliyyə aktivləri		18,155	-	-	6,681	-	24,836
Cəmi maliyyə aktivləri		76,052	49,113	57,516	33,701	56	216,438
MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ VƏ TƏHHÜDLƏR							
Faiz dərəcəli alətlər							
Digər borc alınmış vəsaitlər	8.74%	16,207	33,421	30,715	79,262	10,021	169,626
Subordinasiyalı borclar	12.54%	-	100	-	5,482	-	5,582
Cəmi faiz hesablanan maliyyə öhdəlikləri		16,207	33,521	30,715	84,744	10,021	175,208
Faiz hesablanmayan maliyyə öhdəlikləri və təəhhüdlər							
Mənfəət və ya zərər də ədalətli dəyərle qeyd edilən maliyyə öhdəlikləri		871	629	5	236	-	1,741
Digər maliyyə öhdəlikləri		1,940	740	136	-	-	2,816
Kreditlər və istifadə olunmamış kredit xətləri üzrə öhdəliklər		-	-	-	75	-	75
Cəmi faiz hesablanmayan maliyyə öhdəlikləri və təəhhüdlər		2,811	1,369	141	311	-	4,632
Cəmi maliyyə öhdəlikləri və təəhhüdlər		19,018	34,890	30,856	85,055	10,021	179,840
Faiz dərəcəsinin həssaslıq kəsiri							
		41,690	15,592	26,801	(57,724)	(9,965)	
Məcmu faiz dərəcəsinin həssaslıq kəsiri		41,690	57,282	84,083	26,359	16,394	
Likvidlik kəsiri		57,034	14,223	26,660	(51,354)	(9,965)	
Məcmu likvidlik kəsiri		57,034	71,257	97,917	46,563	36,598	

FINCA AZƏRBAYCAN MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI

31 DEKABR 2014-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR
(Başqa qeydlər olmazsa, min Azərbaycan manatı ilə)

	Effektiv faiz dərəcəsi	3 aya qədar	3 aydan 6 aya qədar	7 aydan 1 ilə qədar	1 ildən 3 ilədək	3 ildən artıq	31 dekabr 2013-cü il Cəmi
MALİYYƏ AKTİVLƏRİ							
Faiz dərəcəli alətlər							
Banklardakı müddətli depozitlər	8.30%	-	-	1,569	2,390	-	3,959
Müştərilərə vermiş kreditlər	32.70%	51,356	41,342	50,340	17,750	42	160,830
Cəmi faiz hesablanan maliyyə aktivləri		51,356	41,342	51,909	20,140	42	164,789
Cəmi faiz hesablanmayan maliyyə aktivləri							
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri		13,495	-	-	-	-	13,495
Digər maliyyə aktivləri		-	161	-	-	-	161
Cəmi faiz hesablanmayan maliyyə aktivləri		13,495	161	-	-	-	13,656
Cəmi maliyyə aktivləri		64,851	41,503	51,909	20,140	42	178,445
MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ VƏ TƏƏHHÜDLƏR							
Faiz dərəcəli alətlər							
Digər borc alınmış vəsaitlər	9.54%	17,588	10,588	13,762	92,727	3,922	138,587
Subordinasiya borclar	12.54%	-	-	90	5,487	-	5,577
Cəmi faiz hesablanan maliyyə öhdəlikləri		17,588	10,588	13,852	98,214	3,922	144,164
Faiz hesablanmayan maliyyə öhdəlikləri və təəhhüdlər							
Mənfəət və ya zərərde ədalətli dəyərle qeyd edilən maliyyə öhdəlikləri		170	-	212	608	-	990
Digər maliyyə öhdəlikləri		808	1,935	484	165	-	3,392
Kreditlər və istifadə olunmamış kredit xətləri üzrə öhdəliklər		-	-	-	160	-	160
Cəmi faiz hesablanmayan maliyyə öhdəlikləri və təəhhüdlər		978	1,935	696	933	-	4,542
Cəmi maliyyə öhdəlikləri və təəhhüdlər		18,566	12,523	14,548	99,147	3,922	148,706
Faiz dərəcəsinin həssaslıq kəsiri		33,768	30,754	38,057	(78,074)	(3,880)	
Məcmu faiz dərəcəsinin həssaslıq kəsiri		33,768	64,522	102,579	24,505	20,625	
Likvidlik kəsiri		46,285	28,980	37,361	(79,007)	(3,880)	
Məcmu likvidlik kəsiri		46,285	75,265	112,626	33,619	29,739	

**FINCA AZƏRBAYCAN MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI**

**31 DEKABR 2014-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR
(Başqa qeydlər olmazsa, min Azərbaycan manatı ilə)**

Yuxarıdakı cədvəldə ödəmə müddətləri müqavilə üzrə ödəmə müddətləri ilə uyğundur.

Aşağıdakı cədvəllərdə Təşkilatın geri ödəniş müddətləri razılaşdırılmış maliyyə öhdəliklərinin müqavilə üzrə qalan ödəniş müddətlərinin təfərrüatları göstərilir. Cədvəllər Təşkilatdan ödəniş etməsinin tələb oluna biləcəyi ən erkən tarix əsasında maliyyə öhdəliklərinin diskontlaşdırılmamış pul hərəkəti üzrə tərtib edilmişdir. Cədvəllərdə həm faiz, həm də əsas pul hərəkəti məbləğləri göstərilir. Faiz daxilolmaları dəyişən faiz dərəcələri ilə olduqda, diskontlaşdırılmamış məbləğlər hesabat dövrünün sonunda faiz dərəcəsi sxemi əsasında müəyyən olunur. Müqavilə üzrə ödəniş müddəti Təşkilatdan ödənişin tələb oluna biləcəyi ən erkən tarixə əsasən müəyyən olunur.

	3 aya qədər	3 aydan 6 aya qədər	7 aydan 1 ilə qədər	1 ildən 3 ilədək	3 ildən artıq	31 dekabr 2014-cü il Cəmi
Sabit faiz dərəcəli alətlər						
Digər borc alınmış vəsaitlər	19,318	35,838	35,713	88,138	10,198	109,205
Subordinasiyalı borclar	172	172	344	6,065	-	6,753
Cəmi sabit faiz hesablanan maliyyə öhdəlikləri	19,490	36,010	36,057	94,203	10,198	195,958
Faiz hesablanmayan alətlər						
Mənfəət və ya zərərdə ədalətli dəyərə qeyd edilən maliyyə öhdəlikləri	871	629	5	236	-	1,741
Digər maliyyə öhdəlikləri	1,940	740	136	-	-	2,816
Kreditlər və istifadə olunmamış kredit xətləri üzrə öhdəliklər	-	-	-	75	-	75
Cəmi faiz hesablanmayan maliyyə öhdəlikləri və təəhhüdlər	2,811	1,369	141	311	-	4,632
Cəmi maliyyə öhdəlikləri və təəhhüdlər	22,301	37,379	36,198	94,514	10,198	200,590
	3 aya qədər	3 aydan 6 aya qədər	7 aydan 1 ilə qədər	1 ildən 3 ilədək	3 ildən artıq	31 dekabr 2013-cü il Cəmi
Sabit faiz dərəcəli alətlər						
Digər borc alınmış vəsaitlər	15,304	10,213	13,553	75,979	3,078	118,127
Subordinasiyalı borclar	135	135	270	5,363	-	5,903
Cəmi sabit faiz hesablanan maliyyə öhdəlikləri	15,439	10,348	13,823	81,342	3,078	124,030
Faiz hesablanmayan alətlər						
Mənfəət və ya zərərdə ədalətli dəyərə qeyd edilən maliyyə öhdəlikləri	170	-	212	608	-	990
Digər maliyyə öhdəlikləri	808	1,935	484	165	-	3,392
Kreditlər və istifadə olunmamış kredit xətləri üzrə öhdəliklər	-	-	-	160	-	160
Cəmi faiz hesablanmayan maliyyə öhdəlikləri və təəhhüdlər	978	1,935	696	933	-	4,542
Cəmi maliyyə öhdəlikləri və təəhhüdlər	16,417	12,283	14,519	82,275	3,078	128,572

FINCA AZƏRBAYCAN MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI

31 DEKABR 2014-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR
(Başqa qeydlər olmazsa, min Azərbaycan manatı ilə)

Bazar riski

Bazar riski bazardakı qiymət və məzənnələr səviyyəsində dəyişikliklərin yaxud onların mütarəddidliyinin Təşkilatın gəlir və ya kapitalına yaxud da onun biznes məqsədlərinin reallaşdırılması imkanlarına mənfi təsir göstərməsi riskidir.

Bazar riski faiz dərəcəsi riski kimi, valyuta riski, kredit spredləri, əmtəə qiymətləri və qiymətli kağızların qiyməti aiddir. Təşkilatın ölçmə üsullarında və ya üzlaşdiyi riskdə yaxud da qeyd olunan risklərin idarə edildiyi və ölçüldüyü tərzdə heç bir dəyişikliklər baş verməmişdir.

Təşkilat daxilindəki müəssisələr həm sabit, həm də dəyişkən ("üzən") faiz dərəcələri ilə borc vəsaitlər cəlb etdiyindən Təşkilat faiz riskləri ilə üzleşir. Risk Təşkilat tərəfindən sabit və üzən faiz dərəcələrinin müvafiq şəkildə vəhdəti yaradılmaqla idarə olunur.

AÖK həmçinin Təşkilatı müsbət faiz marjası ilə təmin edən onun faiz dərəcəsi mövqeyini uyğunlaşdırmaqla faiz riskini və bazar risklərini idarə edir. Maliyyə şöbəsi Təşkilatın cari maliyyə nəticələrinin monitorinqini həyata keçirir, Təşkilatın faiz dərəcələrindəki dəyişikliklərə həssaslığını və mənfəətinə təsirini qiymətləndirir.

Təşkilatın bəzi maliyyə öhdəlikləri ya dəyişkən faiz dərəcəsi daşıyır, ya da ki, kreditorun seçimi ilə faiz dərəcələrinin dəyişilə bilməsini nəzərdə tutan maddə daxil edilir. Təşkilat faiz dərəcəsi marjasını nəzarətdə saxlayır və bu səbəbdən əhəmiyyətli faiz dərəcəsi riskinə və ya sonrakı pul vəsaitlərinin hərəkəti riskinə məruz qalmadığını hesab edir.

Faiz dərəcəsinə qarşı həssaslıq

Təşkilat bazar mühitindəki mənfi dəyişikliklərdən irəli gələ biləcək potensial itkiləri dövrü olaraq hesablamaqla ədalətli dəyərin faiz dərəcəsi riskini idarə edir. Maliyyə Departamenti Təşkilatın cari maliyyə nəticələrinin monitorinqini həyata keçirir, Təşkilatın ədalətli dəyərin faiz dərəcələrindəki dəyişikliklərə həssaslığını və onun gəlirliyinə təsirini hesablayır. Aşağıda göstərilən həssaslıq təhlili hesabat dövrünün sonunda həm derivativ, həm də qeyri-derivativ alətlər üzrə faiz riskinə məruzqalma əsasında müəyyən edilmişdir. Üzən faiz dərəcəsi daşıyan öhdəliklər üzrə təhlil dövrünün sonunda öhdəliyin ödənilməmiş məbləğinin bütün il üzrə ödənilmədiyini hesab etməklə həyata keçirilir. Təşkilat daxilində faiz dərəcəsi riski barədə əsas idarə heyətinə məlumat verildikdə 50 baza dərəcəsinə artım və ya azalmaya istinad edilir ki, bu da rəhbərliyin faiz dərəcələrində mümkün dəyişikliklərin qiymətləndirilməsini əks etdirir.

Faizlərin 50 baza dərəcəsinə artdığı/azaldığı və bütün digər dəyişən göstəricilər sabit saxlanıldığı təqdirdə, Təşkilatın 31 dekabr 2014 və 2013-cü il tarixinə bitən il üzrə mənfəəti müvafiq olaraq 82 min AZN və 103 min AZN məbləğində artmış olardı.

Valyuta riski

Valyuta riski xarici valyuta mübadiləsi məzənnələrində dəyişikliklər baş verməsi səbəbindən maliyyə alətlərinin dəyəri qeyri-müəyyən olacağı ilə bağlı riskdir. Təşkilat üstünlük təşkil edən xarici valyuta mübadiləsi məzənnəsində dəyişikliyin baş verməsi nəticəsində onun maliyyə vəziyyəti və vəsaitlər hərəkətinin təsirə məruz qala biləcəyi halı ilə üzleşir.

AÖK təxmin edilən AZN məzənnəsinin dəyişməsi və digər makroiqtisadi göstəricilər əsasında açıq valyuta mövqeyinin idarəedilməsi yolu ilə valyuta riskinə nəzarət edir ki, bu da Təşkilata valyutaların milli valyutaya qarşı mübadilə məzənnələrinin dəyişkənliyindən irəli gələn əhəmiyyətli zərərin azaldılması üçün imkan yaradır.

Təşkilatın xarici valyuta məzənnəsindəki dəyişiklik riskinə məruzqalma mövqeyi aşağıda göstərilir:

FINCA AZƏRBAYCAN MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ
BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI

31 DEKABR 2014-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR
(Başqa qeydlər olmazsa, min Azərbaycan manatı ilə)

	ABŞ Dolları 1 ABŞ Dolları = 0.7844 AZN	AZN	Avro 1 Avro = 0.9522 AZN	31 dekabr 2014-cü il Cəmi
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	7,341	10,772	-	18,113
Banklardakı müddətli depozitlər	4,878	2,148	-	7,026
Müştərilərə verilmiş kreditlər	38,716	145,860	-	184,576
Digər maliyyə aktivləri	2,759	3,962	2	6,723
Cəmi maliyyə aktivləri	53,694	162,742	2	216,438
Mənfəət və ya zərərdə ədalətli dəyərlə qeyd edilən maliyyə öhdəlikləri	1,741	-	-	1,741
Digər borc alınmış vəsaitlər	73,691	95,935	-	169,626
Digər maliyyə öhdəlikləri	2,536	278	2	2,816
Subordinasiyalı borc	5,582	-	-	5,582
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	83,550	96,213	2	179,765
AÇIQ BALANS MÖVQEYİ	(29,856)	66,529	-	36,673
Derivativ maliyyə alətləri - xarici valyuta ilə forvard müqavilələri	36,082	(36,082)	-	-
DERİVATİV MALİYYƏ ALƏTLƏRİ ÜZRƏ AÇIQ MÖVQE	36,082	(36,082)	-	-
AÇIQ MÖVQE	6,226	30,447	-	36,673

	ABŞ Dolları 1 ABŞ Dolları = 0.7845 AZN	AZN	Avro 1 Avro = 1.078 AZN	31 dekabr 2013-cü il Cəmi
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	7,833	5,660	2	13,495
Banklardakı müddətli depozitlər	3,959	-	-	3,959
Müştərilərə verilmiş kreditlər	33,347	127,483	-	160,830
Digər maliyyə aktivləri	161	-	-	161
Cəmi maliyyə aktivləri	45,300	133,143	2	178,445
Mənfəət və ya zərərdə ədalətli dəyərlə qeyd edilən maliyyə öhdəlikləri	-	990	-	990
Digər borc alınmış vəsaitlər	57,391	81,196	-	138,587
Digər maliyyə öhdəlikləri	1,682	1,710	-	3,392
Subordinasiyalı borc	5,577	-	-	5,577
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	64,650	83,896	-	148,546
AÇIQ BALANS MÖVQEYİ	(19,350)	49,247	2	29,899
Derivativ maliyyə alətləri - xarici valyuta ilə forvard müqavilələri	23,535	(23,535)	-	-
DERİVATİV MALİYYƏ ALƏTLƏRİ ÜZRƏ AÇIQ MÖVQE	23,535	(23,535)	-	-
AÇIQ MÖVQE	4,185	25,712	2	29,899

FINCA AZƏRBAYCAN MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI

31 DEKABR 2014-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR
(Başqa qeydlər olmazsa, min Azərbaycan manatı ilə)

Valyuta riskinə qarşı həssaslıq

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2014 və 2013-cü il tarixlərinə Manatın müvafiq xarici valyutalara qarşı mübadilə məzənnəsinin 35% dərəcəsində artması və ya azalması halına qarşı Təşkilatın həssaslığını göstərən təfərrüatlar açıqlanır. Təşkilat daxilində əsas rəhbərlik heyətinə məruzə olunarkən 35%-lik həssaslıq dərəcəsinə istinad edilir və bu dərəcə rəhbərliyin xarici valyuta məzənnələrində kifayət qədər mümkün dəyişikliklərin baş verməsi ilə bağlı qiymətləndirməsini göstərir. Həssaslığın təhlili yalnız xarici valyutada ifadə edilmiş qalıq monetar vəsaitləri ehtiva edir və xarici valyuta məzənnələrində 35%-lik dəyişiklik nəzərə alınmaqla onların dövrün sonundakı valyuta mövqeyinin bir valyutadan digərinə çevrilməsinə düzəliş edir. Həssaslıq təhlilində xarici kreditlər eləcə də, Təşkilatla xarici əməliyyatlar üçün verilmiş kreditlər daxildir ki, burada kreditlər kreditorun və ya borcalanın əməliyyat valyutasından fərqli valyuta ilə ifadə olunur. Aşağıdakı müsbət rəqəmlər manatın müvafiq valyutaya qarşı 35% dərəcədə güclənməsi müqabilində mənfəət və digər kapital vəsaitlərində baş vermiş artımı göstərir. Manatın müvafiq valyutaya qarşı 35% dərəcədə zəifləyəcəyi təqdirdə mənfəət və digər kapital vəsaitləri müqayisəli təsirə məruz qala, aşağıdakı balans göstəriciləri isə mənfəət rəqəmləri ilə ifadə oluna bilərdi. Təşkilat xarici valyuta ilə forvard müqavilələrinə daxil olmuşdur ki, bu da həssaslıq təhlili üçün devalvasiyanın təsirini müəyyən dərəcədə azaldır.

	ABŞ dollarının təsiri 2014	Avronun təsiri 2014
Vergidən əvvəl mənfəət	2,179 (i)	- (ii)

	ABŞ dollarının təsiri 2013	Avronun təsiri 2013
Vergidən əvvəl mənfəət	1,465 (i)	1 (ii)

- (i) Bu əsasən hesabat dövrünün sonunda Təşkilatın AZN ilə ifadə olunmuş qalıq debitor və kreditor borclarının riskə məruz qalmasına şamil edilir.
- (ii) Bu əsasən hesabat dövrünün sonunda Təşkilatın Avro ilə ifadə olunmuş qalıq kreditor borclarının riskə məruz qalma halına şamil edilir.

Rəhbərlik hesab edir ki, həssaslığın təhlili aidiyyəti xarici valyuta mübadiləsi riskini səciyyələndirmir çünki, ilin sonuna olan itkilər riski il ərzindəki itkilər riskini əks etdirmir.

Həssaslıq təhlili üzrə məhdudiyyətlər

Yuxarıda qeyd olunan cədvəllər digər ehtimallar dəyişmədiyi halda əsas ehtimaldakı dəyişikliyin təsirini əks etdirir. Əslində, ehtimallar və digər amillər arasında qarşılıqlı əlaqə mövcuddur. O cümlədən qeyd etmək lazımdır ki, bu həssaslıqlar sabit deyil və iri yaxud xırda təsirlər bu nəticələrdən interpolasiya və ya ekstrapolyasiya edilməməlidir.

Həssaslıq təhlili Təşkilatın aktivlərinin və öhdəliklərinin fəal şəkildə idarə edildiyini nəzərə almır. Bundan əlavə, Təşkilatın maliyyə vəziyyəti bazarda dəyişikliklər baş verdikdə dəyişə bilər. Məsələn, Təşkilatın maliyyə riskinin idarə edilməsi strategiyası bazardakı dəyişikliklərə qarşı həssaslığın idarə edilməsini nəzərdə tutur. Bazardakı dəyişikliklər müəyyən həddi keçdikdə Təşkilatın rəhbərliyi bəzi investisiyaları satmaq, investisiya portfelinin strukturunu dəyişdirmək və ya müəyyən sığortalayıcı addımlar atmaq kimi qərarlar həyata keçirə bilər. Nəticədə, aktivlər maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda bazar dəyəri ilə qiymətləndirildikdə fərziyyələrdəki dəyişikliklər öhdəliklərə heç bir təsir göstərməyə bilər. Belə hallarda aktivlər və öhdəliklər üçün müxtəlif qiymətləndirmə bazasından istifadə edilməsi səhmdar kapitalının dəyişməsinə gətirib çıxara bilər.

FINCA AZƏRBAYCAN MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMİYYƏTİ BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI

31 DEKABR 2014-CÜ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR
(Başqa qeydlər olmazsa, min Azərbaycan manatı ilə)

Yuxarıdakı həssaslıq təhlillərinin digər məhdudiyyətlərinə Təşkilatın yalnız dəqiqliklə proqnozlaşdırılması mümkün olmayan qısamüddətli bazar dəyişikliklərinə dair mövqeyini əks etdirən potensial riski nümayiş etdirmək üçün şərti (hipotetik) bazar dəyişikliklərindən istifadə olunması və bütün faiz dərəcələrinin eyni qaydada hərəkət edəcəyi ilə bağlı təxminlər daxildir.

Qiymət riski olan məhsullar

Təşkilat ümumi və xüsusi bazar dəyişiklikləri nəticəsində öz məhsulları üzrə qiymət riskinə məruz qalır.

Təşkilat qiymət riskini bazar şəraitindəki mənfi dəyişikliklərdən irəli gələn potensial itkiləri dövrü olaraq hesablamaqla və müvafiq zərər-həddi ("stop-loss") məhdudiyyətlərini, habelə marja və girov tələblərini müəyyənləşdirib saxlamaqla idarə edir. İstifadə edilməmiş kredit öhdəlikləri halında isə, Təşkilat belə öhdəliklərin ümumi məbləğinə bərabər həcmdə potensial zərərlə üzləşir. Lakin, ehtimal edilən zərər məbləği bundan azdır, çünki, öhdəliklərin əksəriyyəti kredit müqavilələrində göstərilən bəzi şərtlərdən asılıdır.

Əməliyyat riski

Əməliyyat riski sistemdəki nasazlıq, əməliyyatçının səhvi, saxtakarlıq və digər xarici hadisələr nəticəsində yaranmış zərərdir. Nəzarətlər yeninə yetirilmədikdə, əməliyyat riskləri müəssisənin nüfuzuna xələl gətirə, hüquqi və ya inzibati nəticələrinə səbəb ola və ya maliyyə itkilərinə gətirib çıxara bilər. Təşkilat bütün əməliyyat risklərinin aradan qaldırılmasını gözləmir, lakin özünün nəzarət konsepsiyası ilə, habelə potensial risklərə nəzarət və onlara qarşı cavab tədbirləri görməklə bu riskləri idarə etməyə çalışır. Nəzarətlərə vəzifə bölgüsünün, sistmə çıxışın, təsdiqlənmə və üzvləşdirmə prosedurlarının, heyətin təlimi və qiymətləndirmə proseslərinin səmərəli təşkili daxildir.

26. HESABAT TARİXİNDƏN SONRAKI HADİSƏLƏR

21 fevral 2015-ci il tarixdə Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı Azərbaycan manatını (AZN) devalvasiya etmişdir. Nəticədə, Manatın ABŞ dollarına qarşı rəsmi mübadilə məzənnəsi hər ABŞ dolları üçün 1.05 AZN, AZN-nin Avroya qarşı rəsmi mübadilə məzənnəsi isə 1.19 AZN olmuşdur ki, bu da balans hesabatı tarixinə mübadilə məzənnələrində təxminən 34% dəyərdən düşməni əks etdirir. Maliyyə bazarında və ümumilikdə iqtisadiyyatdakı qeyri-sabitliyin qarşısını almaq üçün Mərkəzi Bank AZN-nin ABŞ dolları və Avrodan ibarət olan ikili valyuta sərbətinə qarşı mübadilə məzənnəsini gündəlik müəyyən etməyi planlaşdırır.